

Ochromatio et helio. *tc.* His que agi. Noti^r et ve-
rius dixisse iter apocripha: vel large accepit agiogra-
pha quasi sanctoz scripta: et nō de numero illorū no-
uem que aprie dicuntur agiographa que sunt de catalogo. hoc
est de numero. *xxij.* libroz. Consistit em̄ in pentateucho. et. *viii.*
aphetis et. *ix.* agiographis. **N** autem
fm̄ grecos in pmo ordine. *vii.* ponit l.
addens pentateucho Josue et iudicuz
et vocat ordinez illū eptateuchū: ab ep-
ta qd̄ est septē et theuchos volumen.
Et quicqd̄ *tc.* Hoc dicit ne vi-
deretur hypbole et tā breui tpe tantū
op̄ videret adimplere. **b** *Utriusq*
et lingue. Tenebat librū chaldaicū
et legebat hebraice.

Expositio prologi

Inspicit expositio fratri Britonis
ordinis minoroz sup̄ plogū Tobie.

Ochromatio et heliodoro.
tc. Iste plogus tres habet
pres pncipales. scz inchoatio-
ne: progressionē: et cclusionem. Inchoa-
tio pntet deuotā salutationē et illa ps
per se p̄t. Progressio pntet narratio-
ne: q̄ habet tres particulas. in quarū
prima ponit admiratio Hieronymi d̄
instantia petitionis chromatij et helio-
dori cuz dicitur: Mirari non desino.
et subdit ibidem ratio duplex admira-
tionis. Prima ē qz liber iste scriptus
erat chaldaico sermōe: cui adhuc mo-
dicam habebat noticiā. *vii* dicit: Ut li-
brū chaldeo sermone scriptuz *tc.* Se-
cūda admirationis rō est: qz liber iste
apud hebreos nō est de canone: et ira-
si trāsserret incurreret eoꝝ maluolen-
tiā. vnde dicit: Quē hebrei de catalo-
go *tc.* In scđa parte narrationis dicit
se transflisse librū ad petitionē ipso-
rū. vnde dicit: Feci satis desiderio ve-
stro *tc.* In tertia parte dicit q̄ ex h̄ in-
currat indignationē hebreoz. vnde di-
cit: Arguit em̄ nos *tc.* Cōclusio ostē-
dit finale Hieronymi intentionē que
est episcopoꝝ facere beneplacitum. qd̄
notat ibi: Sed meliꝝ ēē iudicās: nec h̄
facit negligenter sed cū diligentia. qd̄
notat ibi: Et qz vicina est. vbi dicit q̄
peritissimū quesiuī interptē. vltierius
dicit q̄ orationibꝝ eoꝝ attribuendum
est qcqd̄ boni sequetur de trāstionē
sua. *vii* dicit: Et oronibꝝ v̄ris *tc.* His
dictis l̄re insistam. **b** *E*xactiōis. i. petitionis. vide i opu-
sculo de vocabulis biblie vbi expōit exactor. **e** *S*ecātes. i.
separantes et repellentes. **c** *D*e catalogo. i. de numero.
d *D*ivinarū scripturaruz. *vii.* s. dicit in plogo galeato:
q̄ sapientia que vulgo salomonis inscribit: et lesu filii sirach li-
ber: et iudith et tobias et hester nō sūt in canone. Catalogus di-
citur a cata qd̄ est breuis: et logos qd̄ ē sermo: quasi sermo mul-
ta breuiter coprehendes. vt: D̄es sancti orate p̄ nobis: et in p-
posito. *xxij.* libri veteris testamēti de catalogo dicuntur vt pate-
bit. Catalogus fm̄ Huguitionem dicit enumeratio: ordo: seri-
es: vel breuis descriptio: v̄l iustoz numerus. **f** *A*giogra-
pha memorant. i. dicunt: vel nominat. Alia l̄ra habet apocri-
pha qd̄ melius est: qz Hieronymi in plogo galeato numerat
libris canonics inter quos iste nō est: inserti: q̄cquid extra hos
est inter apocripha ē cōputatū: qd̄ sit agiographū inuenies. s.
in plogo sup̄ Josue in principio. Glosa quedā scribis sup̄ istum
locū: q̄ talis est: Noti^r et veriꝝ dixisset: inter apocripha: vel lar-
ge accipit agiographa: q̄si sanctoz scripta: et ita nō est de nume-
ro illoꝝ nouē q̄ aprie dicuntur agiographa: qui sunt de catalo-
go hoc est de numero. *xxij.* libroz. biblie. Consistit em̄ catalogo
in pētateucho. et. *viii.* aphetis. et. *ix.* agiographis. **g** *A*ha-
ciparūt. i. dederūt vel adiecerūt. mācipare d̄r mācipiū facere:
in seruitute redigere: manu captum adducere tradere vel da-
re: vel ducere: et simpliciter ponit p̄ dare vel dicere. inuenitur
etiam neutrū p̄ seruire. **h** *M*ō tñ meo studio. i. nō meo
labore:

labore: supple solū: q̄r alius mecū laborauit. s. chaldalcus inter-
pres q̄ mihi exposuit hebraice: et ego scribi latine. vel: meo
studio: sit datini casus: vt sit sensus: non satisseci meo studio:
quia ex h̄ suscitata est contra me emuloz indignatio q̄ mihi de-
trahūt. **i** *E*nī: p̄ certe v̄l qr. **k** *A*rguit ei nos *tc.* et
imputant nobis. i. improperant.

l *C*ōtra suū canonē. i. cōtra su-
am bibliā que recte canon dr: nā canō
grece regula d̄r latine. vñ biblia dr ca-
non. i. regula: eo q̄ recte ducit: nec
aliqñ aliorū sum trahit: vel dr regula eo
q̄ regat: et q̄ normā recte viuēdi pre-
beat: vel distortū prauūg ad modū re-
gule corrigat. **E**t qz secūm hic mentio-
nē de canone. nota fm̄ Iōsidoꝝ in. vi.
Etymol. q̄ sunt canones euāgelioꝝ: et
sunt canones p̄cilioꝝ. Canones qttu-
or euāgelloꝝ Ammoniꝝ alexādrie pri-
m̄ excogitauit: quē postea Eusebiꝝ ce-
sariensis secut̄: eos plenī cōposuit: q̄
ideo facti sunt: vt p̄ eos iuuenire et scire
possimus q̄ reliquoꝝ euāgelistaruz su-
milia aut p̄pria dixerūt. Sunt aut̄ nu-
mero decē: quoꝝ p̄m̄ pntet nume-
ros in quibus quattuoꝝ eadē dixerūt.
Mattheus **D**arcus **L**ucas: et **J**ohānes. secūda in qbus tres: matthe-
marcus: lucas. tertius in quibꝝ simili-
ter tres: scz mattheus: lucas: et iohān-
nes. quart̄ in quo iterū tres: matthe-
marcus: iohannes. quintus in quibus
duo: lucas mattheus. sextus in quibꝝ **A**latlatino
duo: mattheus: marcus. septim̄ in q̄ rum
bus duo: mattheus: iohānes. octau-
in quibꝝ duo: lucas et marcus. nonus
in quibꝝ duo: lucas et iohānes. decim̄
in quibꝝ singuli eoꝝ p̄pria queda dire-
rūt: quoꝝ expositio hec est. p̄ singulos
em̄ euāngelistas numerus quidā capi-
tulis affixus adiacet. cui numero sub-
dita est era queda ex minio notata q̄
indicit in quo caitone positus sit nūe-
rus cui subiecta ē era: verbī gratia: si
est prima in pmo canone. si secūda in
secūdo. si tertia in tertio: et sic per ordi-
nē vscz ad decimū puenies. Si igitur
aperto quolibet euāgilio placuerit sci-
re qui reliquoꝝ euāgelistarū similia
dixerunt: assumes adiacente numerū
capituli et requires ipsum numerū in
suo canone quē indicat: ibiꝝ iuuenies
quot et qui dixerūt *tc.* **C**anones gene-
raliū concilioꝝ a temporibꝝ constanti
ni ceperunt. **In** pcedentibus nāq̄ annis psecutione feruente
docendaruz plebiū minime dabat facultas *tc.* m **P**har-
iseoz. vide in opusculo de vocabulis biblie vbi exponit phari-
sei. tamen hic pharisei cōpter dici possunt iudei: a phares qd̄ ē
diuīsio: qz sunt avera fide diuīsi. **n** *I*nstituti. translationi fa-
ciende. insto. as dicit contra stare: inuigilare: insuda-
re: et in tribꝝ vltimis significationibus ponitur hic. **o** *V*ici-
na. i. confinis et consimilis. sicut habetur in pncipio prologi
galeati. **r** *R*epertiens quēdam loquacē. i. loqui scien-
tem chaldaice et hebraice: et nō solum loquacem vel loquentē
sed q̄ *V*eritissimū. i. doctissimū. p *U*triusq; ligue-
et ita bene poterat interptari. **s** *U*nus diei labore. hoc
dicit: quia liber breuius est et breuis labor quasi vnius diei fu-
it in eius translatione. **t** *A*ccito. i. aduocato. v *R*ota-
rio. q̄ scribebat latinis l̄ris sicut ego dictabam. **u** *O*ratio
nibus v̄ris recōpensabo. i. attribuā vel p̄soluā. recompē-
fare. p̄rie dicit reddere: p̄soluere: remūtere: iterū trutinare:
equare. **y** *A*hercedem. i. premiū et preciū. s. oēmvtilitatē.
z *H*uius operis. ad cuius completionē me vestris oratio-
nibus adiuuistis. a *L*um dīdicero. aliorum relatione.
b *G*ratū esseyobis me cōplesse. opus illud quod vos.
c *E*stis dignati iubere. q. d. cum intellexerovos gaude-
re: eo q̄ compleuerim quod iussistis ideo orationibus v̄ris at-
tribuā: si qua ex hoc vtilitas consequatur: quia orādo p̄ me tā
efficaciter me iuuestis. **Q** *E*xplīcāt expositio plogi.

ni ceperunt. **In** pcedentibus nāq̄ annis psecutione feruente
docendaruz plebiū minime dabat facultas *tc.* m **P**har-
iseoz. vide in opusculo de vocabulis biblie vbi exponit phari-
sei. tamen hic pharisei cōpter dici possunt iudei: a phares qd̄ ē
diuīsio: qz sunt avera fide diuīsi. **n** *I*nstituti. translationi fa-
ciende. insto. as dicit contra stare: inuigilare: insuda-
re: et in tribꝝ vltimis significationibus ponitur hic. **o** *V*ici-
na. i. confinis et consimilis. sicut habetur in pncipio prologi
galeati. **r** *R*epertiens quēdam loquacē. i. loqui scien-
tem chaldaice et hebraice: et nō solum loquacem vel loquentē
sed q̄ *V*eritissimū. i. doctissimū. p *U*triusq; ligue-
et ita bene poterat interptari. **s** *U*nus diei labore. hoc
dicit: quia liber breuius est et breuis labor quasi vnius diei fu-
it in eius translatione. **t** *A*ccito. i. aduocato. v *R*ota-
rio. q̄ scribebat latinis l̄ris sicut ego dictabam. **u** *O*ratio
nibus v̄ris recōpensabo. i. attribuā vel p̄soluā. recompē-
fare. p̄rie dicit reddere: p̄soluere: remūtere: iterū trutinare:
equare. **y** *A*hercedem. i. premiū et preciū. s. oēmvtilitatē.
z *H*uius operis. ad cuius completionē me vestris oratio-
nibus adiuuistis. a *L*um dīdicero. aliorum relatione.
b *G*ratū esseyobis me cōplesse. opus illud quod vos.
c *E*stis dignati iubere. q. d. cum intellexerovos gaude-
re: eo q̄ compleuerim quod iussistis ideo orationibus v̄ris at-
tribuā: si qua ex hoc vtilitas consequatur: quia orādo p̄ me tā
efficaciter me iuuestis. **Q** *E*xplīcāt expositio plogi.

Glo.ordi. Tobie

E. 5

Obias ex tri. Beda. Liber Tobie **La. I**
est in iugicie lre salubris. Maximus enī vite
moralis et exp̄lis abūdat et monitis. **S**z quā/
tū poma solijs: tantū historie allegoria p̄cellit.
Maxima enī ecclie p̄tinet sacramēta. Ip̄e enī
tobias pp̄lm iſrl significat: q̄ ceteris ḡtib̄ ido
latrie dedit: fide recta et opib̄ deo ser/
viebat. vñ: Cum irē o. ad v.a. 7c. **H**ie
roboā nāq̄ q̄ fabricauit ad deceptionē
subditōz vitulos aureos: idolatrie cul/
tores exp̄mit: q̄z cōplices significant i
subdit. b **T**heptalim. Bed. Lat
tudo. de q̄ **L**arū mādatū tuū nimis. cu
ius trib' id ē filū pp̄ls fidelis ei' ciuitas
ecclia. De q̄: Nō pōt ciuitas abscondi
supra mōte posita. c **S**upra na.
Naason auguriū hui' ciuitas supiora
augurat. i. p̄tēpl̄ celestia. d **L**u
captus. Tobie captiuitas hūani ge/
neris captiuitate designat: p̄ regē oīm
prauorum. i. diabolum qui nos de pa/
tria celesti in hui' exiliū vallē deiecit.

Ps.118.m

Mat.5.b

Ni. dely.

Incipit postillavenera. mḡri Mi
colai de lyra sūg librum Tobie: et pri
mo eiusdem prefatio.

De oportuit facere: et illa non
omittere. Matt. xxii. c. Post
auxiliāt̄ deo scripsi sup̄ libros sa/
cre scripture canonicos incip̄do a p̄n
cipio Gen. et p̄cedendo usq; ad finem
Apoca. de eiusdē p̄fisiis auxilio sup̄ alios intēdo scribere q̄ nō
sunt de canone. s. liber Sapie: Ecclesiasticus: Judith: Tobie:
et libri Machabeor. s̄m q̄ Hieronym⁹ dicit in p̄logo ga/
leato q̄ p̄mittit libris Regū: et idē dicit de libro Baruch in ei'
p̄logo: et de sc̄do Esdrē in p̄logo sup̄ Esdrā: p̄pter qd assum/
pti verbū p̄positus: Hec oportuit et in q̄ duo possunt notari.
Primū est necessitas opis p̄cedētis ibi: Hec oportuit facere.
Sc̄dm est utilitas opis subsequētis ibi: Et illa non omittere.

D̄lūsio

Spant tātē sunt auctis q̄ quicqd ibi p̄tinet verū tenet firmiter
et indiscutē: et q̄ sequeb̄ illud qd ex hoc p̄cludit manifeste. nā
sicut in scripturis philosophicis veritas cognoscit p̄ reductio/
nē ad p̄ma principia p̄ se nota: sic in scripturis a catholicis do/
ctoribus traditis: veritas cognoscit q̄tū ad ea q̄ sūt fide tenē/
da p̄ reductionē ad scripturas sacre scripture canonicas: q̄ sūt
habite reuelatione diuina: cui nullo mō falsuz pōt subesse: p̄p̄
qd intellectus earū necessarius ē ecclie: et ideo de expositione
earum pōt dici illud qd scribit Eccl. xxiij. c. Hec oia liber vi/
te. i. oēs libri expositi in ope p̄cedenti p̄tinēt in libro vite. i. in
libro reuelatione veritatis a deo q̄ est ip̄a vita: sicut enī diuina p̄/
destinatio d̄r liber vite: sic et hec scripture diuinitus reuelata
liber vite d̄: Lū q̄ a vita p̄ essentiā p̄cedit. vt dictū est: Cum
q̄ advitā btām p̄ducit. Circa sc̄dm p̄siderandū q̄ libri q̄ non
sunt de canone: recepti sunt ab ecclia: vt ad moꝝ informationē
in ea legant: tñ eoz auctoritas ad p̄bandū ea q̄ in p̄tentionē
veniūt min⁹ idonea reputant. vt dicit Hiero. in p̄logo sup̄ li/
brum Judith: et in p̄logo sup̄ parabolas Salomonis: p̄p̄ qd
sunt minoris efficacie q̄ libri canonici. et ideo possimus dicere
d̄no a q̄ est om̄e bonū illud qd scribit Judith. ix. d. Illa post
illa cogitasti. Iz enī in actu cogitādi diuino nō sit prius aut po/
sterius cū sit vnicus et simplicissim⁹: tñ in effectib̄ ab eo p̄cogi/
tatis est ordo tp̄is et dignitat: et sic veritas scripta in libris ca/
nonicis prior est tpe quātū ad plura: et dignitate quātū ad oia
q̄ sit illa q̄ scribit in nō canonicis: utilis tñ est ad directionē in
via morum: vt dictū est per quā guenit ad regnū celoz: qd no/
bis concedat et. **La. I**

Obias ex tribu tc. In exponendo libros q̄
nō sunt de canone intendo tenere tp̄is ordinē
et q̄ scripti sūt: vel quo in eis cōtentā cōtigerūt:
exceptis libris Sapie et Eccl: q̄ morales sunt et
post historiales ponent. vltimo vo sc̄ds Esdrē
qui minoris auctoritatis merito reputat. Sic igit̄ incipio a li/
bro Tobie: cuius historia primo cōtigit. s. anno sexto Ezechie
regis iude: quā captiuatus fuit tobias per salmanasar regem
assyriorum: vt patet infra eodē ca. Qui regnū p̄. tribū capti/
uavit anno. vi. Ezechie: vt habet. iiiij. Regum. xviii. Liber igi/
tur iste.

La. I

Nico.de lyra

tur iste in duas partes diuiditur: q̄z primo describit tobie con/
uersatio virtuosa. sc̄do dei cōsolaio grātiosa. iiij. ca. Prima in
duas sc̄z in partē p̄ncipalē et incidentalē q̄ incipit ibi: Eadē
itaq̄ die. Prima adhuc in tres: quia primo describit eius vir/
tuosa cōversatio in terra captiuitatis. Sc̄do in terra nativitatis: ibi:
Cunq̄ esset iunior. Tertio reuertit auctor ad describē

dum conuersationē eius virtuosam in
terra captiuitatis: ibi: Igitur cum per
captiuitatem. Circa p̄num describit
p̄mō genus et locus ipsius: cum dici
tur: Tobias ex tribu et ciuitate
neptalim tc. Est enim neptalim no/
men equiūcum ad significandū ynaz
tribū de duodecim tribūbus israel:
denominatā a neptalim filio iacob: et
ad significandū quandā galilee ciuita/
tem sic nominatā: de qua fuit Tobias
oriundus propter quod dicitur: Ex tri/
bu et ciuitate neptalim: et ē similiſ mo/
dus loquēdi: sicut dicit beatus Greg.
de beato Benedicto: Fuit vir vene/
rabilis grā bñdict⁹ et noīe. b **Q**ue
est superioribus galilee. hoc d̄: q̄
duplex est galilea. vna est superior: al/
tera inferior: ciuitas vero neptalim de
q̄z tobias fuit oriundus: erat in gal/
ilee superiori. c **S**upra naalon.
nomen est ciuitatis: q̄ respectu nepta/
lim declinat ad mare mediterraneum:
vt patet in descriptione terre sancte: et
sic ciuitas neptalim est in loco superio/
ri. Ubi vero naalon est nomen ap/
p̄um p̄ncipis tribūs iude. Numeri. viij. d **P**ost viam q̄
ducit ad occidentem. in qua parte est mare mediterraneū
respectu neptalim: et maris galilee quod est ad orientem respe/
ctu ciuitatis neptalim: erat autem quedam via cōmūnis p̄ quā
res portabant de vno mari ad aliud transiens iuxta neptalim
et sic dicitur esse post illam viam respectu situs hierusalem.
e **I**n sinistro habens ciuitatē sephet. s̄m philosophū
dextri mundi est oriens. vnde incipit motus celi: et occidens
sinistrum. s̄m vero communē modum loquendi quem magis
sequitur scriptura sacra: sinistrum mundi est illud quod est ad
sinistram hominis versa facie ad orientem: et sic pars aquilonari
est sinistra pars mundi: ciuitas vero sephet est in aquilonari
parte respectu neptalim: vt patet in descriptione terre sancte: ista
vero de tribu iuda et ciuitate tobie dicitur hic ad confirmatio/
nem veritatis historie. f **L**u capt⁹ esset i dieb⁹ sal. ex p̄
patet q̄ nō fuit captiuatus in prima captiuitate filiorū israel:
quā fēt theglathphalasar rex assyrioz. de q̄ habet. iiij. Regū.
xv. sed in secūda quā fecit salmanasar sexto anno ezechie regis
iuda. vt habet. iiiij. Reg. xviii. et sic patet q̄ hec historia incepit
a sexto anno ezechie regis iuda. vt dictū est. s. sed quando ter/
minata fuerit. dicunt aliqui q̄ hoc fuit post destructionē ciuita/
tis hierusalem factam per nabuchodonosor: eo q̄ dicit Tobie.
infra. xiij. ca. Hierusalem ciuitas dei castigauit te domi/
nus tc. sed hoc stare nō potest: quia in fine huīus libri dicitur
q̄ completis annis. cij. sepultus fuit tobias: plures autem an/
ni fluerunt a sexto anno ezechie usq; ad dictam destructionē.
nam ezechias regnauit. xix. annis. tobias autem fuit captiu/
atus anno eius. vi. et sic de annis ezechie remanet. xiij. post ca/
ptiuitatē tobie. post ezechia regnauit manasses filius ei⁹ annis
lv. iiiij. Reg. xxi. et post eū iostas fili⁹ eius annis. xxxi. post quem

Aboraliter. a **T**obias ex tribu et ci. tc. Per tobia q̄
interpretat bon⁹ dño et sic fuit bon⁹ re et noīe: significat q̄libet
vir bon⁹ realiter et non apparentē tñ sicut fuit hypocrite. Per
neptalim cui⁹ iterptatio ē additamentū significat q̄ vere bon⁹
nō solū querit implere ea que fuit necessitatis sed etiā supadde
re aliqua superrogationis. b **Q**ue est in superioribus
galilee. q̄ interpretat rota seu volubilis. ideo significat cursus
vite p̄sent. in q̄ de supiorib̄ fuit illi q̄ nō solū p̄cepta: s̄z etiā p̄li
lia saltē aliq̄ conat̄ opari. c **S**upra naalon. q̄ interpretat
serpēs murmurās: q̄ tales suppeditat diabolū de diuīa iusti/
cia murmurante. d **P**ost viam que dicit ad occidē.
hec est via lata que dicit ad p̄ditionē: quā post se derelinquit
holes virtuosi. e **I**n sinistro habēs ciuitatē. q̄ interpretat
iudicū: p̄ sinistrū vo aduersitas designat. bon⁹ autē hō cum in
aduersitatē ceciderit iusto dei iudicio fieri p̄fitet: vnde subdit.
* **I**n captiuitate

a Ita vt oia. Sic ppls isrl p doctores diuini obi clemo syna nō solū rudibus sue gētis auditoribz: s; gentibz ad iudicis mū venientibz ministrabat. Quicqd ei naturalis boni habuit qd hostis captiuā nō abstulit: s; suis in exēplū virtutē ostendebat: r portionē salutaris scie tanq̄ decimā sue substātie ad uenit. i. gētilibus offerebat. **b** Nihil tñ. Iā illud apostolicū gerebat ī pectori. Holite pueri effici senibz: malicia autē dñi sine qrela s; illam regulā tyconij: q; tāq̄ de eodē agētes: aliquā ppter bonos oēs laudam: ali/ qñ ppter malos oēs vituperam qd ē secūda regula. **c** Dia pmitiua. Videb obloq̄ p̄ma decimatio cede bat in usus leuitarū. Scda in necessariis erogādis qñ visitabat tēpluz. S; tertij anni decimas quas tunc cōsueuerāt facere pcedebant paupibz. Et iō dicim⁹ oēm illaz vel oēs scdās: q; nō poterat accedere ad tēplū timore custodū regis. **d** Cum xo fa. Sic ppls isrl amplificatus in egypto accepit synagogā ceremoniis legalibus p moysem iutitūta: genuit ex ea filiū: q; cognovit xp̄m ex suo genere gi gnēdū. vñ: Prop̄b̄az suscitabitv. r̄c. **e** De fructu vē. tui po. s. s. t. Lui nome p̄s. 88. e suū iposuit credēdo r̄ p̄fēdo qd pāk Epo. 4. f d illo dic. Ego p̄mōgētū ponā illū b̄ enomē ipsiū isrl. vñ: P̄iogenit⁹ me⁹ isrl. **f** Quē ab i. t. d. d. credēdo r̄ p̄fēdo scz q; nūq̄ p̄tūm faceret: sed ipsum timoris dñi spirituū impleret. **g** In cōspectu

Aico.de lyra

a regnauit ioachāq̄ fili⁹ eius tribus mēsibz q̄ cōputant in ānis p̄pis. post eū regnauit frat̄ el⁹ eliaχim. s. ānis iii. Regū. xxiiij. post eū regnauit ioachāq̄ fili⁹ el⁹ trib⁹ mensibz q̄ cōputantur i ānis p̄pis: post quē regnauit se dechias. s. ānis an̄ destructionē ciuitatis. iii. Regū. xxiiij. q̄ āni sīlūtūci sa ciūt annos. cxxx. r̄ ad hos adiūgēdi sunt anni q̄s habuit tobias anteq̄ capiūrē: q; tā erat etatis tante q̄ habebat v̄orē r̄ filiū. vt hr̄. i. eo. ca. qd at allega ī p̄riū: Hierz ciuitas dei castigauit te dñs r̄c. nō valet: q; prophetia fuit d̄ futuro: vt videbis ibide dño pcedēte. **a** In capti. ad idolatriaz declinando: cum tamen inter idolatras habitaret: r̄ sic fidelis se habuit erga dñū: r̄ etiā misericorditer erga p̄mū. **b** subdit: **c** Ita vt r̄c. et subdit: **d** Lūq̄ eet iu. r̄c. Dic p̄r̄ describit virtuosa ei⁹ pueratio i terra nativitatis: p̄mo respectu proprie persone: secūdo respectu domus sue/ibi: Lūq̄ vero fact⁹ fuisse vir r̄c. Circa p̄muū dr̄: Lūq̄ eet iu. oī. in tri. neptalim. s. plonis notabilibz: q; simili loquēdo multi erant juniores eo i tribu neptali. **d** Nihil tñ puerile. i. dissolutiōis r̄ lascivie. e **f** Hesit in ope. naz in oib⁹ nature le gerebat r̄ honeste. **f** Deniq̄ cū irent oēs ad vi. r̄c. sī dr̄: ii. Reg. xij. hieroboā institut⁹ rex super decē trib⁹ isrl: timēs ne ppls rediret ad regnū iuda: r̄ sic eū interficeret si ppls iret adorare dñū in hierlm: fecit duos vitulos aureos: ponēs eos in duob⁹ loc⁹ regni sui: r̄ p̄cepit pplo vi ibi adorarēt in solēnitatiib⁹ dñi: illi q̄ erat fideles r̄ deuoti b̄ non faciebat: sed latēter ibat in hierlm. d̄ qbus suit iste tobias/ido subdit: **g** Hic solus fugiebat

a solus fugiebat: b; q; pauci declinabāt a dictis vitulis: p̄ tale modū loquēdi dr̄ q̄ rex est sol⁹ in domo: qñ habet paucos secum. **b** Et p̄gebat ad hierlm. s; p̄ceptū dñi. i. Et ibi ado. dñm: r̄ nō vitulos aureos. **c** Dia p̄mi. sua. i. p̄mitias fructū r̄ aīaliū q̄ cedebāt in sustētationē sacerdotiū. **d** Et cerimo. suās: q̄ due erāt: vna q̄ siebat singulis ānis p̄ sustētationē leuitarū. alia q̄ siebat a tertio āno in terciū pro sustētationē pauperuz: de vtraz h̄f Deut. xiiij. ut q̄ soluebat tobias fideliū. **e** subdit: **f** Ita vt i. r̄c. r̄ q̄ nō solū ista bona: s; multa alia faciebat etiā a tpe iuentutis sue/ido subdit: **g** Hec et his filia r̄c. et ponēs b̄ puerulus p̄ iuuenē. nā talia facere nō potuit ante q̄ haberet ysū rōnis. o **h** Lū xo. hic p̄r̄ describit virt⁹ tobie respectu dom⁹ sue cū dr̄: Lū xo fact⁹ fuisse vir. i. potēs generare: r̄ scies regere dom⁹ suā: q; matrimonī nō p̄traxit mor⁹ libidine: s; intētiōe plis ad delictū p̄creāde. **i** Accepit annā vro. r̄c. Hoc ei fuit p̄ceptū Num. vlti. maxime qñ mulier succedebat in hereditate paterna: ne si p̄heret cum viro alteri⁹ tribus: hēditas sua ad tri bū alia trāsiret: r̄ sic sortes p̄fuderēt: q̄ Benuitqz ex ea fi. valde sibi simile i corpe. vt hr̄. i. vii. ca. r̄ etiam noīe/ido subdit: **j** Nomē suū iponēs ei: r̄ etiā mēte/ido subdit: r̄ **k** Quez ab infantia ti. dñi do. ppter qd i v̄tute firmor fuit. s; illud Dronerb. xiiij. a. Adolescēs iuxta viā suā etiam cū senuerit nō recedet ab ea: r̄ sic rep̄sentabat psonā p̄ris p̄ oia. **l** Igitur. Hic reuertit auctor ad delibē dū v̄tute tobie in terra captiuitatē: et p̄mo q̄tūz ad exercitiū pietatē. Sedo patientiē i aduersis/ibi: Post multū. Circa p̄muū dr̄: Igit dñi p̄ capti. de ue. cū v̄roze lūa r̄ fi. ex quo p̄t̄ qd dictū est. s. ipm fuisse tante etatis qñ fuit captiuitatē v̄porē r̄ filiū habebat. **m** Et cū oēs. i. multi valde de iudeis captiuitatē: r̄ est hypbole. **n** Ede r̄t de cibis genti. iudeis i lege p̄ hibitis: sic sunt carnes porcine r̄ huiusmodi. **o** Iste custo. ani. suā. ab eis abstinentia p̄m legē. **p** De dit illi de⁹ gra. r̄c. ppter iusticiā suā. sic ioseph in p̄spectu reg⁹ pharaonis. **q** nis Ben. xl. **r** Doraliter **s** a **t** In captiuitate. r̄c. Deniq̄ cū iret oēs advi. r̄ vitulū q̄ ē petulas aīal laſciuā: p̄ aurū xo cupiditas designat: ista duo vitia cōfīt̄ hoīes se quāt: s; v̄tuosus fugit p̄sortia taliū: r̄ vadit ad tēplū dñm dep̄carī r̄ refere sibi gr̄as de oib⁹ bonis collatis sibi. **o** Lū xo r̄c. Tir dr̄ a v̄tute: r̄ iō q̄libet vir efficiēt qñ i v̄tutib⁹ moralibus p̄ueniēt exercitatē: r̄ tūc ē dioph̄sit ad accipēdū v̄porē. s. sapiam de cū dr̄ Sap. viij. a. Hac mihi q̄slū spōsa assumere: r̄ amator fact⁹ sū forme illī: q; sic dīc ph̄us. viij. ph̄isicoz sedendo r̄ quiescēdo sit aīa sciens r̄ prudens: q; sedat̄ passiōib⁹ p̄ v̄tutes morales ē hō dispor̄ ad capiēdū speculatiuā veritates. **q** Et genuit ex ea fitūc em̄ sapiēs ex sua iapīa giguit filiū qñ fac̄ discipulū doctū: r̄ ei nomē sun̄ iponit qñ ip̄z ad docēdū aptū reddit̄: q̄ qdē sapitudo nō ē sine tōre diuīo. **i** subdit: **r** Quē ab in. r̄c. Igit cū p̄ ca. r̄c. r̄ oēs ederēt de cibis ētiliū. **s** Doralit̄ d̄ cib̄ gētiliū edere ē doctrinā ifideliū accipe: a q̄ vir bon⁹ tollitice se custodit. **y** Dedit illi **z** ü *** deus gratiā**

Glo.ordi.

Es a **C**on aspectu sal. Nō ob loquit q alibi d̄r salmanasar q
et lennacherib: erat enī dinomī: vel generalis oēs reges me-
doy sic vocabant. Sicut egypti pharaones. b **L**ū autē.
Sic pp̄ls dei p. Lxx. inter̄ptes sciaz diuine legl̄ q̄ i decalogo cō-
tinet ḡtib̄ cōmisit vt liberaret a fa-
me vbi dei s̄b chirographo dedit. i.
Sub cōditione reddendi: cū ille diuines
ēt vel q̄ dederat repeteret. Accep-
rūt ḡtes vbi dei: et q̄si negociaōdo
exercēt: etiā post xp̄i adiutū cū sp̄ua-
lē intellectū reqrūt: reddūt fenerato-
ri cū credētes iudeos i fine seculi su-
scriptū: et saluādis xp̄i sacramēta cō-
mittūt et scripture arcana pandunt.
Sepult rā. Peccatoꝝ. vt nec
memoria illis remaneret tali sepul-
tura voluerūt p̄r̄as n̄r̄i honorari iu-
xta sepulturā xp̄i. **A**n̄ iacob in iudea
seyoluit sepeliri et ioseph de ossibus
suis mādanit. d **D**enīc cū re.
Bn̄ sennacherib de iudea fugit: dia-
bolus enīrā p̄fessionē p̄timescit et
an̄ faciēt elius non subsistit. e **A**t
vbi. Diabolus pp̄lm dei p̄ idolatri-
am sp̄uali morte p̄mtere voluit et cer-
tas opes virtutū auferre nec valuit:
q̄ in eo erāt multi sci q̄ el̄ vite p̄ui-
derēt ac saluti. Fugit autē cū filio et
vxore: q̄ nec fidē dñice incarnationis:
nec statū synagoge deseruit: qđ
in machabeoꝝ agonib̄ luce clariss
claruit. Occiso rege a suis filiis q̄ia
sunt restituta toble: q̄ supato sepi a
scelerib̄ suis diabolo q̄ velut pessi-
mā plē genuit redibāt p̄sp̄era pp̄lo
dei quib̄ adhuc alternationib̄ ecclē-
sie statū fluctuare videm̄. **L**a. II

Pē.75. b **D**ost hec. Qui i lumine ē
a vitūs seriat. vñ: Relige
cognitionis dīc. f. a. ti. Et
alibi: Vacate et videte qm̄ ego sum
de. Nō enī debem̄ nos in pericu-
la p̄cipitare vel deū cōptare dū rati-
one possim̄ agere. vñ: Si p̄secuti
fuerint vos r̄c. Et alibi. Jesus autē
ascondit se: et exi de tē. Et paulus in
sporta dimissus est per murum. Et
jesus fugit in egypti: et ibi erat vsq̄

Al.Dely.

* n̄is **B**en̄.xli. et **D**anieli lociſq̄
eī in p̄spectu reḡ babylōis **D**an. ii.
Et dedit eī po. sicut nabučar-
dan fecit hieremie de p̄cepto regis
babylonis **H**ieremie. xl. b **P**er-
gebat enī r̄c. magis volēs habita-
re in terra aliena ad p̄firmandū ca-
ptiuos in bono: q̄ redire ad pp̄ria:
et maxime q̄ tēc regnū decē tribuū
erat occupatū a ḡtib̄ idolatrīs q̄s
illic trāstulerat salmanasar. vt habe-
tur. iii. **R**eg. xvij. c **L**ū autē p̄-
uenisset r̄c. circuibat enī ciuitates
in quib̄ erāt indei captiuoi vt eos cō-
solarent. d **E**t ex his r̄c. rex eī
nō solū honorauit eū dono libertat̄:
s̄ etiā pecunie. e **G**abelū egē.
pl̄ ceter̄ p̄tribulib̄ suis. f **S**ub
chirographo r̄c. i. sub cōditione
restituendi. si possibilitas afforet.
Post multū. Hic p̄n̄ descri-
bit p̄us tobie q̄tū ad exercitiū pa-
tiētie: et p̄mo ab extraneis: sedo a p̄
pinq̄s. ca. ii. Circa primū p̄mittit oc-
casio p̄secutiōis tobie cū dicitur:
b **A**hortuo salma. re. q̄ habe-
bat eū in honore. i **L**ū regna.
senna. q̄ regnū iuda multiplicie in-
uasit. iii.

Tobie

La. II

Nasit. iiiij. **R**egū. xvij. k **E**t filios isrl̄ r̄c. i. illos q̄ captivi
erāt i regno suo: q̄s tobias p̄olabat nō solū vbi s̄ etiā mune-
rib̄ et alijs modis: iō subdit: Tobias q̄tidie p̄gebat r̄c. et sub-
dit cā odū sennacherib p̄ filios isrl̄. cū dr̄: i **D**enīc cū re-
uersus ēt r̄c. **N**ā angelus dñi vna
nocte p̄cessit in exercitu suo. clxxv. mi-
lia bellatoꝝ: et sic cōpulsus fuit fugere
cū paucis ad terrā suā. vt h̄r. iiiij. **R**eg.
xix. m **P**ropt̄ blasphemia r̄c.
pter deū multiplice: vt ibidē habet.
n **T**obias sepeliebat cor. r̄c.
cū periculo nō solū rerū: s̄ etiā p̄one
sue: ex q̄ factū eī apparet magis cōmē-
dabile: et sequit̄ exercitiū sue patiētie/
cū dr̄: o **A**t vbi nūciātū ē regi.
factum toble circa sepulturā mortuoꝝ.
Jussit eī occidi r̄c. p **T**obias ve-
ro r̄c. fugiēs nuclis. i. oib⁹ bonis
spoliat̄. q **L**atuit: et subdit cansa
cū dr̄: Quia multi diligebat eū. p̄ qđ
ip̄m celabat in tali casu: et qm̄ de in te-
ptatione facit p̄uentū. iō subdit regis
occisio: de q̄ habet. iiiij. **R**eg. xix. et to-
bie liberatio. cū dr̄: Et reuer. ē to. r̄c.
X de gra. in cō. sal. p̄ salmanasar **D**o-
cōnūtū p̄t̄ p̄t̄ pacific angustiat̄: signi-
ficat rex nr̄. q̄ cū sit pax nra t̄i in cruce
fuit angustiat̄: et ab eo honorat̄ vir bo-
nus a q̄ habet decē talēta. lobseruat̄
one decē p̄ceptoz decalogi q̄ est valde
p̄ciosa: et eā dat sub chirographo. i. sa-
cra scripture: gabelo q̄ interpretat̄ vallis
festinās deo. p̄ter qđ significat humi-
lē et deuotū: et talis a bono doctore re-
cipit practicum documentum legis.
g **P**ost multū vō t̄pis. r̄c. p̄ sen-
nacherib q̄ filios isrl̄ haberat exosos:
significat q̄libet tyrānus q̄ cōiter odit
viros bonos: p̄ter qđ eos p̄sequit̄ in
reb̄ et corporib̄: s̄ vir bon̄ q̄ p̄ tobis **b**
significat studet eos p̄solari: p̄ter qđ
tyrānus iubet eū in reb̄ et corpe assili-
gi: s̄ aliquā tyrānus dei iudicio a suis
interficit: et sic vir bonus de suis p̄se-
cutiōib̄ expedit̄ fm illō. **P**rouer. xi. b.
Justus de angustia liberat̄ est: et tra-
det impius pro eo. Alter p̄t̄ exponi-
vt p̄ sennacherib diabolus significat
q̄ bonos suis temptationib̄ acutus p̄seq-
tur eos q̄tū p̄t̄ gratuitia spoliando et
in naturalib̄ vulnerādo: s̄ bon̄ p̄lat̄
sue doctor studet spoliatos vestib̄ vir-
tutū vestire et occisos p̄t̄ mortali per
penitētā sepelire: sicut enī baptismus
eo q̄ operit vel delet p̄t̄ sepultura
dr̄: **R**om. vi. a. Cōsepulti sum̄ in illo
p̄ baptismū r̄c. ita penitētā p̄t̄ dici.
Dost hec vō. **L**a. II
Post̄ auctor descripti to-
bie patientiaz ab extraneis.
hic p̄n̄ idem facit a p̄pinq̄s q̄ tobiajde
bono ope increpabat. et diuidit i duas **D**ivisio-
nes. nam p̄mo fit b̄ a sua cognitione.
scđo a pp̄riavxore/ibi: Anna vō. **P**i-
ma adhuc i duas: p̄m duplē casu: q̄
cognati sui eū iniuste increpabat. scđo
ponit ibi: Cōtigit autē. Prima adhuc
in duas: quia p̄mo ponit opatio tobie
sēcta. scđo cognatoꝝ suorū increpatio
iniusta/ibi: Arguebat autē. Circa p̄m
dicitur: Post hec vō cum esset r̄c.
ex hoc p̄t̄ q̄ in diebus festinis licitum
est vivere. **M**oraliter. r **P**ost hec vō r̄c.
Domus tobie. i. boni p̄lat̄ est ecclia: in
q̄ dieb̄ festia sit bonū prāndiū de pa-
bulo sacre scripture et sacramēto eucha-
ristie: ad cui p̄t̄ p̄cipiationē studet bon̄
p̄lat̄ fide

Nico.de lyra

Sed ad obitum herodis. a **C**ontigit. **B**e. Nemo misere: si alii q̄n bonū typice malū: mala bonū significet. Si em̄ hoc nō liceret: nunq̄ nigro atramēto: s̄z semp auro lucido nomē dei scriberetur: qr̄ de⁹ lux est. **S**z si nomē diaboli calculo cādido scribas: nihilomin⁹ tenebras si gnificat. **L**ecatus & tobias populū isrl̄ significat. **L**ecitas em̄ ex pte fatigat in isrl̄: fatigat a sepultura ē cecatus. **Q**ui em̄ infatigabilis in bonis opibus p̄sistit: s̄z dei lumen non amittit. Ita spiritualis fatigat dormit q̄ vigilare stare viriliter age: re & cōfortari negligit. **C**ui Ep̄. 5. c. d̄r: Surge q̄ dormis & exurge a mortuis & c. b **E**x nido hi. **H**irūdines ppter leuē volatū: supbiā leuitatē q̄ significant: quoꝝ imūndia quib⁹ dñm̄ excēcat. **M**odo hirūdinio supposit⁹ dormit q̄ leuitati lascivie ac supbie se incaut⁹ subyicit. **H**ec cecitas pplo israel iminētē dñi adiētu i carne maxime p̄ualuit: cū romane seruitur: ingo laboraret: & diuine legis p̄cepta male viuendo violaret. c **S**z imobi. **Q**uia a domo dei ic̄pit iudicium dei. vñ: **I**n sanctuario meo incipite. Qui nō corripitur nō ē fili⁹: q̄ parci⁹ virge odi filiuz. **P**aul⁹ tanq̄ puer colaphicat: ne tāq̄ in uenis excolllatur. d **I**n sultabāt. **B**e. Erat in populo illo q̄ temere miseris popl̄i insultarēt. s. q̄ antiq̄ se licitate patrū: q̄ deo sili seruiebat iā careret q̄s idē populus q̄ doctores & electos suos corrigebat: seq̄ ad implozādā dei clementiam p̄ eterna vita cōuertebat. to/ **T**obias cecus

Aico.de lyra

Aest viuere lautiū & magis delicate ppter reuerentia festi: non tñ ppter gulā: sm q̄ dīcīs **N**eeemie. viii. c. **I**te & comedite pingua: et bibite multū: & mitite ptes eis q̄ nō p̄parauerūt sibi: qr̄ dies sanc⁹ dñi est. a **D**ixit filio suo: vt exerceret in pietatis officio. b **G**la de & aduc aliquis: eos curi aliter iūtādo: vt sic tollatur ab eis verecundia petendi. c **D**e tribu n̄a: q̄ magis tenemur p̄pinq̄ dū tñ sint boni iō subdit: **L**imētes d. &c. b̄dif: d **H**ūc iauit &c. in platea iacere tāc̄ cadavere. e **S**ta timq̄ exiliēs &c. ex quo ptz seruor tobie circa pietatis opa. f **T**ollēsq̄ illud por. ad do. sua z. oc. &c. vt sic op̄ pietatis ipendere: & offendam reḡ euaderet. g **A**ducuit pa. cū lu. ex iniusta p̄pinq̄ morte. h **E**t tremore. ne forte factū suū sc̄iscitaref a rege.

a rege. i **A**memorans il. ser. quē di. dñs p̄ a. pphē. viiij. c. **D**ies festi vestri querent i luctū & lamentationem. dies em̄ fest⁹ aliquā rōnabilitē fit dies luctus ppter casum supueniētē: pphetauit aut̄ Amos tpe ocle reḡ iuda: vt ptz in principio sue pphetie. tobias vō captiuat⁹ fuit sexto anno ezechie vt dictū est ca. p̄cedēti. q̄ fuit q̄rt⁹ rex ab očia rege: & sic tobias prophetiam āmos scire potuit & rememorari.

k **A**rguebat. **D**ic p̄nr ponit amico & tobie ic̄repatio iniusta/cū d̄r: Arguebat aut̄ eū oēs p̄ximi ei⁹. & d̄r oēs qr̄ p̄ximi ei⁹ cognatiō q̄ vicinitate eū arguebat. l **E**ryix effu. mor. iperiss. i. morte sup te impataz: vt dīctū est. s. in **S**z tobias plus t̄. dñi. q̄ corp⁹ & aiam p̄t mitte, re i gehēnā. n **C**re regē. q̄ super corpus tñ habet potestatem. o **R**apiebat cor. oc. exercēs pietatis opa. p **C**ontigit au. **D**ic ponit cā ic̄repatiois sc̄ba. et sc̄do ic̄repatio ipsa/ibi: **N**ā sicut beato iob. **C**irca p̄mū sc̄edū q̄ cā hui⁹ ic̄repatiois fuit cecitas sup uenīēs tobie: quā eius cognati at tribuebant ei⁹ demeritis falso. sic famos. 8. 6

g d̄r: **C**ontigit autē &c. & ptz l̄fa v̄sq̄ ibi: q̄ **F**ieretq̄ cecus: b nō videt hūne ex naturali ster- coris v̄tute: maxime cū nō cecidēt sup ei⁹ oculos apertos s̄z clausos: s̄z ex ordinatiōe dei q̄ actor: ē mali pene: vt sic tobias posteris cēt exēplar patientie/ō subditur:

r **H**anc aut̄ tentatiōe. q̄ fuit ad tobie p̄bationē/ō subdit postea: s **N**ō est p̄tri. p̄tra dñi &c. et ptz l̄fa. t **N**am si cut beato iob &c. b p̄nr describit ic̄repatio iniusta/cū d̄r: **N**az sic b̄tō iob insul. re. i. ei⁹ amict q̄ erāt potētes: p̄p̄ q̄ hic reges dicēt & forte reges fuerit ad l̄raz: **N**ā antiq̄ i q̄libet ciuitate erat vñ̄rex: vt p̄z iōsue. xij. v **I**ta isti pa. & co. ei⁹ irri. vi. ei⁹: per q̄d inuīs q̄ irridebat eū q̄si singul̄is dieb⁹. & **D**icētes: vbi ē spes tua &c. ex q̄ videt q̄ isti remunerationē boni & mali credebāt eā tñ in vita p̄senti: sic & ami- ci iob: vt ibidē fuit diffuse declaratū: & q̄: b̄ est erroēnū iō tobias in sus crepabat eos vicens: y **N**olite ita loq̄. in p̄bis em̄ erroneous nulli debet deferrī. 3 **O**m̄ fi- lij sc̄dō sum⁹. i. abraaz isaac et iacob: q̄ p̄ fidē expectabat in futu- ro eternaz remunerationē. sm q̄ declarat ap̄ls **H**eb. xi. diffuse/ō subdit: a **E**t vi. il. expe. &c. sc̄z per fidē sicut & patres nostri.

Anna vero platus fideles cōnocare. et si audiat aliquē iugulatū morte culpe festinat iōm̄ p̄ verā p̄nīam se pelire. p **C**ontigit aut̄ &c. Per hirūdinē q̄ ē aūis hincide volatilis: significant fortune bōa q̄ reputāda sunt vt stercora: & hec execant oculos etiā sapiētū. sic dīcīs **D**euso. xvi. d. **D**unera execant oculos sapiētū: & mutat bōa iustor. Patiētia vō tobie in plaga cecitat⁹ & sue derisionis etiam ab amicis: exēplū ē patiētis cūctis s̄tū. **Q** iiij. **X** delib⁹ in aduer-

stadiu-

stadiu-
niret

Moraliter

fj. 8. 8

Glo.ordi.

E blas cecus: et verbum dei predicas repro-
ben. 32. f bos et electos significat: sicut iacob cum
angelo luctas factus est claudus et bene-
dictus. In claudicatione sue gemitis infi-
delitate: in bndictione significatis fidem.
Tobias vero vir letus rursus et increpa-
tus a charitate non cessat. vñ: Charitas
patens est: benigna est etc. La. III

Tunc tobias etc. Sequitur:
Ca. Tunc parentum. Reddet
de patre patrum usque in tertiam et
quartam generationem his quod se oderunt et si
miles malis patribus sunt. b Ut sara.
Bed. Turba nationum signat cuius docto-
res cuncti vita tamen huius seculi quod septem die-
bus euoluimus nouerat eterna nesciebant.
Ideo a diabolo rapti quasi idolatrie man-
cipati donec venit Christus verus sponsus qui
eas sibi in fide despousuit hoste sugato: si
cui satana alligato diabolo pertinet et coope-
rante angelo: in qua saluatoris diuinitas
sicut in tobio signata humanitas. Nec
mirandus quod duas personas angelis. et ho-
minis una Christi figurare persona dicimus:
quod in expositionibus patrum legimus unam ei
esse personam in isaac et ariete figurata: qui
in humanitate occidit ut ovis: in diuinitate
patrem impassibilis cum patre: sicut
isaac cum abraham domum revertitur incolu-
mis. Si enim aries Christi humanitate: homo
signat diuinitatem: cur non apostolus homo hu-
manitate:

A. dely. S manitate:
S* a Anna vero etc. Hoc per incre-
pat tobias a christia uxore sua. quod tanto
genius est: quatuor uxor est viro magis puerum:
et etiam dilecta: et primo circa hunc ponitur iure
partioris occasio. cum dicit: Anna vero etc.
extra domum suam: nam propter cecitate virtutis
eius: et elemosynas procedentes non habe-
bat facultatem unde posset habere materiae
ad hoc opus exercenduimus in christia domo.
cetera patet usque ibi: b Ut dicitur ne
forte furtiuus sit. videtur quod male fecerit
hoc querendo: quod cum anima diu fuerat: et
eius fidelitate multipliciter prebauerat:
propter quod non debuit habere suspicionem
de ipsa: nec per sequentes dicere talia probaba.
Ad hoc dicendum est quod bene locutus est: quod
paup erat: ut dictum est. propter quod cibaria
delicata non prouiderat habere in domo
sua: manebat etiam inter fideles prius ad
futura: propter quod non habilitate nimis: ne fur
aliquis videret: ut uox per precios minoris: et
illa ducta paupertate et in discretione mu-
liebri non inquisuisse diligenter sufficien-
ti unde venditor: habuisset. ideo dixit uox
ut diligenter inquereret: et hoc sonat ei uer-
ba. cum dicit: Dicte ne forte fur sit.
Id est diligenter inquit: uox autem eius sic
acceptit: ac si dubitaret de sua fidelitate.
Ideo sequitur: increpatio viri iniusta. cum
dicit: c Ad hec uox ei irata. irro-
nabiliter: ut per ipsum dicitur. d Redit.
Inuirioste. e Manifeste facia est
vita spes tua. vite future: quod non solum
predidisti lumine corporis: sed etiam metis et co-
sciencie bone. f Elemosyne tue. ap-
paruerunt. s. ficte et vane laetare ex hypocri-
si facere: et quod pluribus modis aliis eum mo-
lestabat. iudicabitur: Atque his et aliis hu-
iusmodi verbis increpat et.

* delib in aduersis. a Anna vero
uxor etc. s. Aug. sup Gen. ro vir et
sensualitas femina vocatur: quod circa virtutem et
sensibilitatem: sic anna circa opus extre-
num ad habendum virtutem: sed quod sensualitas
frequenter deficit nisi corrigat ratione: ido-

Moraliter

Tobie La. III

suam nunquam mutant ab eo. An-
na vero uxor eius ibat ad textrinum
a labores manus tuas: quod manducabat etc.
et qui non laborat non manducat.
opus quotidie et de labore manus
sua que potuisset deferebat. Unde factum est ut he-
dum caprarum accipiens detulisset
domum. Cuius cum voce balans vir
a vir uox corrigit: ratio sensualitatem.
et auditis dicit: Videlice ne forte b
furtiuus sit. Reddite eum dominus su-
is: quod non licet nobis aut edere ex
furto aliquid aut ptigere. Ad hec c
uxor ei irata respodit: Manife-
ste facta est vana spes tua: et ele-
a perisse paruerunt.

mosyne tue non apparuerunt. At
quod his et aliis huiuscmodi vobis
exprobabat ei. Ca. III

a Tulus in principio est accusator sui quod ce-
lat vulnera nutrit: nos quod in omnibus quod pa-
timur deum iustum et misericordem esse sentiamus. vnde
misericordia et iudicium. c. t. d.
Tunc tobias igemuit s
et cepit orare cum la-
chrymis dicens: Justus es domine: et oes in
oia iudicia tua iusta sunt: et oes in
vie tua misericordia et uita et iu-
dicum. Et nunc domine memor esto
a quod sumo. b In futuro. c Quasi parco
mei: et ne videtur summas de pecca-
tibus ego non parco. a Quod ego reuulsor
tus meis: neque reminiscaris deli-
cta mea vel parentum meorum. Quid
a T sicut debuimus.

non obediuius receptis tuis: ideo p
a Video a te iusto iudice. b Hostium pre-
dam. c Texillum.
traditi sumus in direptione et ca-
ptiuitate et morte et in fabula et in
a T gentibus.

t improprietibus oibus nationibus in
a Tu non illi. Peccatores.
quod dispersisti nos. Et nunc domine x
a T super nos.

magna iudicia tua: quod non egimus
a T de virtute in virtutem.

Si haceppta tua: et non ambulaui
a T et si coram hominibus.

mus sincerum coram te. Et nunc domine a
a T qui exuperat oem sensum. T qui oib[us] iusta.
b Qui non me voluntas tua sit. T non mea
c Qui regit egyptius filii Israhel clamat ad dominum.

d Angelis.
Si voluntate tua fac mecum: et pre-
a T in sinu in quae ait abrae cuius ipse per sicut
cipe in pace recipi spiritum meum. Ex b
et fidei. a Cupido dissolui et esse tecum: ne ma-
licia malorum mutet cor meum.

pedit enim mihi magis mori quam vi-
a T quod tobias orauit et illa orauit.

b uere. Eadem itaque die ptigit ut sa-

Nico.de lyra

rō debet inquirere ne forte circa sensuali-
tat opus aliquod inconveniens ptigat: sic to-
bias ab anima inquisuit: sed sic illa dure por-
tauat: sic sensualitas frequenter rebeliat
rōni. et sic tobias ad orationem recurrit: sic
ratio ad optimam depicit. La. III

Tunc tobias. Postquam descri-
bitur circa tobiam patientie exer-
citium. h per describis et reme-
diū. si recursu ad deum per orationem deuota.
i dicit: Lūc tobias. in. non ex ipatentia. s
uxoris malitia quam horrebat ut propria:

cum vir et uxor sint quasi una persona.

b Et ce. ora. seruenter et deuote: i dicit: i Lūc lachry. s. metu et corgis
et in oratione sua: et ut sit magis eruditus.
per omnia diuinam iustitiam perficit. d. k Ju-
stus es domine. non regla est vitat. l Et
oia iu. penas inferendo. m Et Justa.
alias vera sunt. propter peccati demerita.

n Et oes v. t. in oib[us] opib[us] tuis re-

lucet misericordia et iustitia: non officia boni a-
do collatum pcedit ex diuina bontate et lib-
eralitate quod principium et fons misericordie:
et sic apparet ibi misericordia: sicut iustitia: qui
facit oia per ordinem decetissimum. Ha-
bili at penale cuius deus est auctor: israel coit
per demerito: et sic reluet ibi iustitia: et
quod per unitum citra dignum. i oreluet ibi
misericordia: et quoniam oratio humiliatur se nubes pe-
netrat. Ecc. xxxv. c. i oreluet aperte
et paratu suorum patrum. d. Neque remini-
scaris etc. et per ea magis explicat d.

o Quid non etc. ea transgrediendo.
p Et Ioh. tra. su. iuste. q In dire-
ptione. q. t. ad bona trahit. r Et
capti. q. t. ad corpora propria. s Et
mortem. quod multi de filiis Israel iugulab-
tur: ut dictum est. t. Et in fa. q. gen-
tiles in quod erat captiuus: frequenter inter-
se ptabulabatur de filiis Israel miseria et
captivitate. v Et in im. q. multa co-
uitia eis inferebatur. q. t. repetit huius
cam attribuendo deo iustitiam dicens:
x Et nunc. q. nullus potest ea arguere.

y Quia non egit. Iz autem ipse inocens
est. in connumerat se per oib[us] eo quod erat
de eoz populo et natu. z Et non etc.
q. d. et si in aliqb[us] plementum maledata tua
q. t. ad substantiam opis: non tu recta in-
tentione. a Et nunc do. Iz enim vellet
cito mori ne expiret amplius cognitorum
suo et uxoris sue maliciam et pluri Israel af-
fectionem: tamen sapienter et discrete ponit
in oibus diuinam voluntatem. b Expedi-
dit enim mihi. h non dicit tedium accidentie:
sed tedium infirmitatem humane quod si est pec-
catum: non est nisi veniale. et hunc ptigit in
viris pfecti. Prover. xliii. b. Septies
in die cadit iustus et resurget. c Eadem
ita. die. hec est per incidentia. i q. pmo po-
nit incidentis narratio. scilicet narratio
rō ibi: In illo tempore. Maria in duas: nam in
cidens fuit exercitu patiente sare fille ra-
gueris: cuius pmo ponit iniustum impro-
priu. scilicet sanctum refugium ibi: Ad hanc vocem
Circa pmo dicit: Eadem itaque s. orationis
tobie. d Ut sara etc. q. erat de iude-
is le capit

Adorat. g Lūc tobias etc. La
de itaque die. Per saram qui iteratur
principissa significat ait: et per eius ait
caro qui debet ait subiecti: sed in multis ca-
ro spiritus dominus: et sic sara ab ait illa turpiter
increpat. vidi dicit. Beatus. O hec cur ait
tu uilipendis et carne tua ei pponis: do-
mina acillari et acilla dñari magis abu-
sio est. Et sic per remedio quod redi sara asc-
dit super

S manitatem angelorum deitatem. **T** in suplorum enim metis nre debemus orare: vñ xps in morte: daniel in cenaculo orat: et heliseus hz cencula: et xps in cenaculo pascha celebrat. **A** Cum cōplic. **G**al. 4. a **M**omē plenitudinis in bono solet accipi. vñ: **E**bi venit plenī tūdo tuis misit deus filii suū tc. et impleti sunt dies purgationis marie: et de moys ad finem usq; compleuit.

Nico.de lyra

Dissus est

C is captiuatis. in alia tñ ciuitate q̄ to bias. a **E**t ipa. qd iproperium tamē erat ḡui q̄to siebat a psona subiecta et vi li. b **O**m̄ tradita su. in coniugium. c **E**t demoniū. Tum q; erāt infideles et idolatre: vt dicūt aliq. vñ si erāt d̄ filiis isrl: nō tñ d̄ cognatione sare: et ad eam accedebat moti sola voluptatis libidine: vt h̄r. i. vi. ca. ap̄t qd nō decebat eos puellā tāte sc̄ita tis polluere: et q; re seruabat v̄go filio tobie. d **A**mplius ex te. duo turpia sibi falso improverabat. s. opprobriū sterilitatē: quod tunc erat valde magnū et occisionē suo tū maritoz. et tertio occisiōis sue desiderium. ideo subdit:

B e **N**ūqd et oc. q.d. patet qd sic.

F Ad hāc vocē.

Hic p̄n̄ ponit de-

vote fare remediu-

sz p̄orōnis studiu-

cū dñ: Ad hāc vo-

absq; dura r̄n̄sione.

S Verrexit i su-

pe. cu. qd erat orō-

ni cōgruū rōne soli-

tudis et eleuatiōis.

b Et tribus tc.

nō māducauit: nihil

ōno sumēdo vt di-

cūt aliqui: q; fernor

orōnis et eius plixi-

tas inducūt obliuio-

nē por̄ et cib. iō sub-

dit: Sz in orōne ḡi-

sc̄es. Alter etiā ex-

ponit: q; modicum

interrupit orōnē: et

in illa interruptiōe

modica sumptis re-

fectionē: et sic dñ hic

non comedisse: et in

orōne p̄stissima quia

qd modicū est q̄li ni-

hil reputat: vt dñ. iij.

phicoz. Enī et de ho-

mine modicū come-

dente dñ: q; nihil co-

medit vulgari smo-

ne. i **F**actū ē.

dū cōpleret orōnē:

melior est enī: finis

orōnis q̄ p̄ncipium

Eccl. vii. b. ap̄t qd

assurrexit

assurrexit ei animo ad laudādū deū di. k **B**fidictū est nomē. q; es verō de: nō sic aut̄ dñ ḡetiliū. l **H**ui cu ira. puniēdo. m **A**hisericordiā fa. p̄solādo. n **E**t in tpe tri. tc. q; pene sūt qdā p̄ctōz medicine. o **A**d te dñs tc. Id ē lūm̄l verto: p qd innuit q̄ itelligit hec p̄uersio de dupli- ci facie. s. mētis et corpis. iudei enī in captiuitatē ducti orabant versa facie corporis versus hierlin: vbi specialit̄ habitabat de: q; adhuc stabant tēplū vbi colebat: vt dictū ē. s. i. ca. **D**an. etiā

vj. dr: q̄ i cenaclo domi sue orabat agtis fenestrī p̄ hierlm. p **A**d te oc. mēt et corpis. q **E**rigo.

cū obtinēdi fiducia. r **P**eto d. nā erat valde ḡue. s **A**ut cer.

hoc duplē exponit: **E**no mō: q; lo qui ex infirmitate hūana: sicut di cū ē de tobia. **E**lio mō: q; sic lo

qui timēs ne si ista sibi frequēter irrogarēt p̄ impatiētā frāgeret.

et melī esset sibi morte p̄occupari q̄ ab inoccētia mutari. sicut **S**ap.

iii. dr. b. **J**ustus si morte p̄occupa

tus fuerit: i refrigerio erit: raptus

est enī ne malicia mutaret animū

ei. t **L**u scis dñs tc. vñrū.

iordinate. v **E**t mūdā ser. b

nō dicit iactāter: s; maḡl gratāter

sc̄is p̄ se habuisse ex diuino mūe-

re: et sic iusti legunt bona sua cora

do hūliter recoluisse: sic dñc **E**cc

chias. iiij. **R**egū. ix. a. **D**ñe menie

to quō ambulauerim in veritate

corā te tc. r **H**ūq̄ cū lu. dis-

solute et in honeste. y **A**discu-

me. me ingerēdo. z **C**lirū at

cū ti. t. i. amore plis ad cultū tua

educāde. a **H**on cū li. mea.

.i. libidine mota. b **L**ōsensi.

par ētib̄ meis p̄ volētib̄. c **S**u-

scipere. in piugiu. d **E**t aut

ex o in. fu. il. p̄ p̄ctis occule me,

is. e **A**ut illi for. b dicit q; d̄

indignate alioz nolebat temere

iudicare. f **Q**uia forsi. vñ-

ro alio p̄ser. me. i mea vñginitas.

te. g **H**ō ē enī i ho. po. q. d.

de cā h̄rei cognita tibi soli n̄ pos-

sumus certitudinali aliqd scire.

h **H**oc at p. fidei certitudine.

i **D**is q̄ co. te. pure et duote.

k **Q**uia vi. c. i camio tribula-

tōis: sic auq̄ i formacervi purgat

et meliorat. l **C**oronabit. co-

rōna celest̄ glie. m **E**t si i c. f.

peccāt̄ ex igratia vel infirmitate.

n **A**d mi. l. l. v. p̄cti enī hmōl

maḡl sūt remissibilita q̄ illa q̄ p̄ce-

dūt ex certa malicia. o **H**ō ei-

dele. tc. s; i emēdatiōib̄ n̄ris p̄

flagella. tō s̄dīt: p **Q**uia p̄

tē. tribulationū. q **L**raq̄l. fa.

p̄ferēdo pac̄ donū. r **E**t post

la. et fle. p̄nt̄ miserie. s **Q**au-

dū et ex. inf. p̄ donū grē et glie.

t **S**it no. c. d. i. b. i. i oib̄ et ab

oib̄ b̄ndīcat. v **I**n sclā. i. vs

q̄ i ecnū. nā ecnitas q̄ est tota s̄l;

nō p̄t a nob̄ cōprehēdi: nisi p̄ cō-

parationē ad tēpus infinitū.

x **I**n illo tpe. Dic p̄sequēter

* ponit dicte

* dit sup̄ cubiculū ibi orās de-

vote dñs: sic aia dñ i deū p̄ sacra

meditationē et orōnē denot̄ ele-

uari. x **I**n il. t. Seq̄t: **M**is-

sus ē tc. **D**ylsticē p̄ raphaēlē in

Dysticē

telli p̄t dñs n̄ ih̄ xps q̄ dñ magni

ps̄li angls. **E**sa. ix. b. scdm̄ trāslat-

nē: Lxx. et venit i mūdū ad cur an-

dū in vtrq̄ sexu gen̄ hūanū.

Glo. ordi.

C **S** a **T**obias est angelus. **R**aphael medicina dei: missus est deus in mundum quod de seipso ait: Non est opus valentibus medicis: sed quod male habet quod per plumbum iudaicorum a tenebris profidie: et gentiliter liberaret ab idoneitate seruitute: de quo: Vocabitur magni consilii angelus.

Dat. 9. b **Esa. 9. b**

Tobias cu[m] **L**a. IIII

Tobias et cetera. Sequitur: a Corpore meum sepeli. Corpora sepeliendo. q. sacrosanctum depositum terre commendam quod reddenda glorificanda in resurrectione credimus.

Nico. de lyra

t13. q. 2. c. **hebron.** ponit dicte narrationis r[esponsa]. post factum tobie cuius o[ro] sare habuerunt similitudinem ex p[re]te cause: et ex modo depeccandi: ut p[ro]pterea per predicta fuerunt etiam eodem tempore coram deo recitate et ab eo exaudite: propter quod missus est idem nuntius. s. raphael angelus ad exequendum circa eos effectum bonitatis divine. et h[ab]et quod dicit: vino tempore expaudite sunt processus abo[rum] et cetera. et p[ro]pterea l[et]ra. **L**a. IIII

Exfluens **Pro. 3. b** **Divisio** **L**ittera cum tobias et cetera. Descripta conuersatione tobie virtuosa. hic propter describit ei consolatio gratiosa: quia quod fecit deus per angelum filium suum ductorem in terram mediorum: qui reuertens attulit diuinitas ad relevandum parentum suorum paupertate: et medicinam ad curandorum prius sui cecitatem: sic ergo proceditur: quod primo ponit filium missio. secundo eiusdem reuersio. et causa prima in duas: quod primo tobias misericordia filium suum. secundo filius exequitur patris imperium. et cetera. primo adhuc in duas: quod primo pater filium instruit. secundo legationem ei iniungit ibi: Indico etiam tibi. Circa filium instrucionem primo excitat eius attentionem. et cetera. b. Audi fili mi x[er]ba oris mei. non tam auribus corporis sed etiam mentis: id sequitur: c. Et ea in corde tuo quasi fun. confessio spiritualis: ut ex eo consideratur multiplicatio bone operacionis. cōsequenter subdit illa instructionem: quod primum non solum debet filio nutritur: sed etiam documentum: et secundum instruit filium de reuerentia parentum: ut ex sensibilibus et magis notis procedat ad intelligibili et minima nota dei. d. Littera accepit deus etiam meam: mortem enim suam putabat. pingua: ut dictum est. e. Corpore meum sepeli. secundum fidem nostram corpora fideliter resurgent ad vitam immortalē: propter quod sancti pres de sepulturis habuerunt rationabiliter curam bonam.

Alst. impri- **rc.** **Alst. boni** **De peni-** **dist. 1. c. mi-** **ror** **Alst. faci-** **unt**

f. Et honorem habet. magna tunc: non solum reuerendo sed etiam necessaria ministrando in vita et in morte in qua indiget sepultura. id subdit: Littera autem ipsa compleuerit et cetera. subdit: g. Omibus. Hoc primum instruit eum de obedientia ad deum: dicens: Oibus autem die vi. tunc in mente habet deum. per veram fidem et dilectionem. h. Et caue ne aliquis pectus presentias: id enim secundum Augustinum. non sit in parte nostra quib[us]

Tobie La. IIII

Tobie et sare. Tunc beneplacito. a ambo[rum] in prospectu glorie summi dei: et misericordia dei. b Medicina dei. sus est angelus domini sancti raphael ut curaret eos ambos: quod uno tempore recitat sunt orationes in prospectu domini. **C**a. IIII

Tobias cu[m] tobias putaret orationem suam exaudiri ut mori potuissent: vocavit ad se tobiam filium suum: dicit: a. Quod me debes imitari. **R**itque eu: Audi fili mi verba oris mei: et ea b. intelligentia. c. Religionis. in corde tuo quasi fundamētū constitue. t. Cuz d.

a. Nemo vnde carnem suam odio habuit. b. accepit deus etiam meam: corpore meum sepeli: et honorabile habebis matrem tuam oib[us] diebus vi. a. Quasi: nesciis igitur maternis laboribus: ei redde te ei. Memor ei esse debes: quod et quanta pericula passa sit propter te in utero suo. Cum a. In bono. b. Simul vivunt sancti simul sepeluntur quodcum eadem in vita fides et eadem in morte requies. a. Ut ipse cōpluerit tempore vite sue: sepeli es ea et circa me. Oibus autem diebus vita tunc in similitudine dei: spem fidem. b. Non dicat facias. mente habeto deum: et caue ne aliquis pectus cordis cōsentias: et perficiat p[ro]cepta dei nostri. Ex sib[us] p[ro]pria. a. Misericordia tua p[ro]pria in mente est operis: unde quod in misericordia et cōmodat. b. Tui petet te tribue. **V**nde: visitas speciem statua tua fac elemosynā: et noli auerte facia tuā non peccab[us]. a. Sbes ei diligere proximum tuum. b. In diei sine misericordia fieri qui non fecerunt misericordiam: date et dabit vobis. Beati enim misericordes quanto ipsi misericordia conciētua ab illo paupere. Ita enim fieri: ut nec in facultatem non ex tristitia aut necessitate bilam enim datorē diligit deus. a. te auertas facies domini. Quoniam potueris ita in esta misericors. Si multum tibi fuerit: abutur voluntas a deo pensat non dati quantum. c. Attende tibi: si exiguum tibi fuerit: etiam exiguum libetem partiri stude. Premitur a. Unde: thesaurizate vobis the[ma] et cetera. b. Iudicij vbi nemo sufficiet si misericordia deficit. enim ibidem tibi thesauricas in die necessitatem: a. Vnde: abscondite elemosynā in sinu pau. b. Eterna. tis: tunc elemosynā ab omni pectus et a morte. a. Redemptio aeternitatis p[ro]p[ter] diuitiae et alibi: p[ro]p[ter] tua elemosynis redime. ite sic aeternitatem. i.e. e[st] p[ro]p[ter] b. T[em]p[or]e liberat: et non patietur aeternitatem in tenebras: a. T[em]p[or]e si non coram hominibus. fiducia magna erit coram summo deo elemo-

syna: oib[us] et facientibus eam. Attende tibi si t[em]p[or]e li mi ab omni fornicatione: et p[ro]pter uxores a luxurie. b. Nedum facere. c. Non veniat mihi pes. s. Initium omnis peccati superbia. tuā nunc patiaris crimen scire. Superbia vero a mente. b. Necdum facto. c. T[em]p[or]e si aliquis sit non regnet. nunquam in tuo sensu aut in tuo vobis domini. T[em]p[or]e ceciderunt omnes qui operantur iniuriae. T[em]p[or]e vel corporis hominis vel angelis. a. Non veniat mihi pes superbie. p[ro]mittas. In ipsa enim initium suscipit ois per

Nico. de lyra

stra quibus vissis tangamur: tunc in parte nostra ea respire vel accipere. i. Et permittas precepta dei no[n] ea transgrediendo. k. Ex substantia. Hic tertio ipsum instruit de misericordia ad proximum di. Ex substantia tua fac ele. et non de alieno. l. Et noli auertere faciem tuam ab illo paupere. q.d. si non potes exhibere manu. exhibeas tunc animu[m] et compassionis signum. nam de hominibus impossibilitate nullus se potest excusare. m. Ita ei fieri ut nec a te a. fa. d[icitur]. p[ro]pter quod dicit salvator Lu. vi. f. Date et dabit vobis: et quoniam elemosyna est discrete facienda: c[on]tra finem possibiliter facientes: ideo abdit: n. Quoniam vero ita esto mihi. et cetera. quod sic non est elemosyna facienda: ut recipientibus sit remissio per abundantiam vel sufficientiam: facientibus autem tribulatio per indigetiam ut h[ab]et. o. Cor. vii. nisi quando p[ro]pter tempore vult esse paup[er]: ut cum quod religionem ingreditur: ut sic pauper tempore pauperem p[ro]fecti sequatur. o. Etiam exiguum habet. ipsarum studiū in h[ab]itu magistri penitentia affectu: c[on]tra celes: p[ro]pter salvatoris plus reputatur duo minuta a paup[er]e vidua oblatas: c[on]tra diutinū munera magna. **D**ar. c. xij. et subdit r[esponsa] faciendo elemosynā cu[m] d[icitur]: p. Premitur enim tibi the[ma]. tibi prouidendo. q. In die necessitatis mori: quod sic dicit Augustinus. Sola misericordia comes est defunctorum: et in die iudicij generalis: quod in iudice dicit. Venite benedicti p[ro]p[ter] misericordiam: p[ro]cipe vobis regnum: et subdit: Esuriri em et dedilis mihi manducare et cetera. **H**att. xxv. c. ideo subdit: r. Quoniam elemosyna ab omnibus peccato et a morte. s. gehenne. s. Liberat. est enim inter alia misericordie opera valde satissimatio. **D**an. iii. e. Petra tua elemosynis redime. Cetera patent: t. Attende tibi. Hic quarto intruit filium de innocentia de seipso dicens: Attende tibi fili mi ab omni fornicatione: et coram et sp[iritu] rituali quod est idolatria: et sub somnacione corporali intelligit adulterium: et omne carnis peccatum: ideo subditur: Et p[ro]pter uxorem tuam nunquam patiaris et cetera. Consequenter instruit eum de humilitate vera dicens: v. Supbia nunc in tuo senectute: i. in tuo corde. et cetera. Aut in tuo verbo: i. in exteriori signo vel opere. y. D[icitur] D[omi]n[u]s permitas: non dicit evenire: quia impossibile est quod in insurgentia elationes aliquae: sed tunc dominantur quando quis impetum earum sequens sum eas operatur: quod potest a homine caueri. z. In ipsa enim initium sumpsum ois p[ro]digio. na. **A** moraliter. a. T[em]p[or]e cu[m] tobias putaret orationem tuam exaudiri ut mori potueris: vocavit ad se tobiam filium suum et cetera. **S**ensus litterae sequentes simpliciter moralis i. p[ro]transito.

Glorificat te. La. V
Sequitur: a Ex filiis
isrl. erat enim ex numero
angelorum qui sunt filii isrl: quod sp videt
deum facie ad faciem et sepe mittunt
in custodia filiorum isrl. i. videtur de
um. vii: Constituit terminos populi
iuxta numerum filiorum israel.

Deu. 32. a Tunc ingressus

Aico. de lyra

* primum peccatum angelii fu
it superbia: ex quo secutus est pec
catum hominis per temptationem de
monis. Gen. iii. a Quicun
qz tibi aliquid tecum. Hic quinto in
struit filium de iusticia ad operariam
dices: Quicunqz tibi aliquid tecum.
quod tales ut ceteri sunt pauperes de
laboro suo quotidiani victus acqren
tes: et ideo lex quod ferenda est non id
quod accidit: ut in pluribus pcepit
Leviticus. ix. quod merces talium non reti
neatur vobis in mane diei sequentis.

b Quid ab alio odieris si. ti. tecum.

hoc enim est de iure naturali.

c Danem tuum cum esurienti.

huiusmodi enim collata talibus quod non potest

retribuere sunt apud deum merito

ria. d Danem tuum. hic sexto in

struit filium de pietate ad defunctos/

dices: Danem tuum et vinum tuum

sup sepulturam iusti constitue: ex hoc

aliqui accipiunt occasionem errandi

solebat sup sepulchrum parentum de

functorum cibaria ponere quasi mor
tui cibis corporalibus indigerent:

quod improbat Augustinus. in primo de

cathedra sancti petri. Alij vero ma
gna festa in morte parentum facie
bant ad ostentationem et inde depau
perabant. hoc non intelligit hicto
bias: sed quod in morte iustorum pasce
di sunt pauperes per misericordiam eorum: et

ad excludendum infideles ibidem: Et

noli ex eo manducare tecum. sequitur:

e Consilium. Hic septimo fili
um instruit de prudenteria consilium in

dubius requirendo dices: Consili
um sp a sapientia. in illa re de quod consili
um semper queritur. f Per quod.

Id est perfecte regere: et non superficialiter

timere: non cuilibet excepto in sua scia cre
dendu est. et quod consilium hominis non est

omino solidum: ideo docet recurre
re ad diuinum dices: Si tibi p. s. p
speritatis et aduersitatis. g Benedic deum. ipsum laudando.

h Et pete ab eo ut vivas tecum. tecum.

In agendis. i Et oia consilia

tua in ipso tempore: quod non debet ho
querere consilium nisi de bonis agendis

et malis fugiendis: et omne tale consili
um est pro deum. k Indico etiam tibi.

Erat enim necessitas indicandi: eo quod

credebat morte suâ appropinquare

ut predictum est: ut sic debitum a morte

et eius redderet: et quod filius illud

debitum ignorabat. ideo subdit:

l Dediisse me tecum. infantu
lum esses. i. non habereres adhuc

volum debitum ronis. m Sabe
lo in rages cuius me. sicut dictum

est. s. li. ca. n Et chiro. ei.

Id est fratrem

Tobie La. V

a Non morabis opus mercenarii tui apud
te vobis mā: quod meruit opando non mereat expectando,
deditio. Quicunqz tibi aliquid opatus a
fuerit: statim ei mercede restituere: et merces
mercenarii apud te oīno non remaneat.

b Tqd tibi non vis alij ne feceris.

c Quid ab alio odieris tibi vide ne tu
a Frage e. p. Tbtus quod uel. s. e. et pau. Tele
mosyna tribue ut opibz misericordie etia iniusti pccati se
peliant: in multis enim offendimus oīes. vii Job: non
aliqñ alteri facias: Nam tuū cum esuri c
coedi bucell. m. so. a Tqd reddere non potest. Tcu
videris nudus opere eu. b Non de rapina.
entibz et ęgenis comode: et devestimentibz
a Qui indigent. b Verbi tui. c Tqd letificat
tuis nudos tege. Nam tuū et vinū tuū
corbo. a Nemo est quod vivat et non pccet. b Non
lite margaritas ponere ante porcos: et secundum nolite
um sup sepulturā iusti constitue: et noli
dare canibz. a Non uiueris cum peccatoribz: quod a
conciu mores pformans. b Tempore vederis.
ex eo manducare et bibere cum peccatori
Tota fac cum consilio. a Non a stulto in quod non est sa
bus. Cōsiliū sp a sapientē p̄qre. Omnia
a Cogitationibz vobis opibz. b Factioēs cogita
tpe bēnēdic deum: et pete ab eo ut vias
a Tad se. b Non in mundo. c Firmiter.
tuas dirigat: et oia consilia tua in ipso tempore
neat. Indico etiam tibi fili mi dōdissime me
decē talēta argēti dū iſtantul esses. ga
belo in rages citate medoz: et chirographū n
phū ei apud me habebo. Et ideo p̄qre o
quod ad eū puenias et recipies ab eo
supra memoratū pōd argēti: et restitu
as ei chirographū suū. Noli timere si p
a In hoc mundo. b In futuro.
li mi: paupē quodē vitā gerim⁹ h̄mīta bō
a Timor domini est recedere a malo vla p̄tō. vii: Ti
meas deum et recedes a malo. Tbtus quod timerit dūm
na habebim⁹ si timuerim⁹ deum et reces
a Declina a malo. b Fac bonum
fērim⁹ ab omni p̄tō et fecerim⁹ bene. v

a Tunc r̄ndit tobias Ca. V

b Datur nobis exemplum via san
patri suo et dixit: Omnia et
ctis patribus obediamus. vnde:

c Quicunqz h̄cepisti mihi faciat pater. Quod

est pecunia hāc in q̄rā: ignoro. Ille me
nescit: et ego eū ignoro. Quid signū da
bo ei? Sed neqz viā qua perga illuc
aliqui cognoui. Tunc pater suus r̄ndit
illi et dixit: Chirographū quodē illi apud a
me habebo: quod dū illi ostenderet statim resti
tuet. S3 p̄ge nūc et inq̄re tibi aliquē si
delevis quod eat tecum salua mercede sua:
dū adhuc viuo: ut recipias eam. Tunc et
egress⁹ tobias iuuenit iuuenē splēdidiū et
stantē p̄cictū: et q̄si patū ad abulādū. f

Et ignorās op̄ angel⁹ dei eēt: salutavit

eum et dixit: Unde te habemus bone s

i iuuenis: At ille r̄ndit: Ex filiis israel. b

Et tobias dixit ei: Hosti viā quod dicit in

regionē medoz: Cui r̄ndit: Novi et oia i

Aico. de lyra

a Id ē fratrem obligatoriā de restitutiōe.
b Apud me habebo. Per quā de
bitum poterit renouari. Letera patent
vobis ibi: p Holli timere. fili mi
laborē itineris et paupertatis. et subdit ra
tionē dicens: q Holli pauperē quidē
vitam gerimus. in p̄senti seculo.

c Sed multa bo. ha. in futuro.

d Si timuerim⁹ de timore filiali.

e Et recesserim⁹ ab omni pec
mortalit: nā omne veniale nō possit
ominovitare. v Et fecerim⁹ bene.

Iste sunt due partes iusticie. s. declina

re a malo et facere bonum.

a Unc r̄ndit Tobie La. V

b Gas patri tecum. Postqz pater
instruxit filium. hic p̄nr exequi

tur tunis patris imperii: et diuidit in
tres partes: quia primo describit itine
ris apparatus. scđo ponit iuuenis re
cessus ibi: Tunc paratis oībus. tertio

via p̄gressus: in principio capituli septi.

Circa primū primo ductor itineris in
qutri p̄cipit. scđo q̄situs iuuenit ibi:

Tunc egressus. tertio iuuentus exami
natur ibi: Dixit itaqz. Circa primū pri
mo ponit obediētis filij r̄nsio dicētis:

y Oia quicunqz h̄cepisti tecum. cū dī
ligentia: consequenter petit edoceri de
via dicens. z Quod autē pecuni
am hāc tecum. Nā debitorē et etiā viam
ignorabat. ideo subdit: Ille me ne
scit tecum. et subdit instructio patris de
vtrō. s. de modo repetēdi: et de via p
ductore cōuenientē et primo de signo
dando debitori. cū dicit: a Chiro
graphum quidē illius tecum. qd est si
gnū manifestum debiti. b Quid
dū illi ostenderis statim restitu
de fidelitate enim gabeli confidebat: et
si negare veller: p chirographū artari
poterat. scđo instruit eū de mō eūdi p
viā scđz p̄ ductore fidele. cū subdit: S3 D

p̄ge nūc tecum. et pater l̄fa. c Tunc

egressus tobias. Hic p̄tter ductor

questus iuuenit. cum dicit: d In
uuenit iuuenem. i. angelum in specie
iuuenis apparentē. e Splēdidiū.

Id ē in facie valde pulchru. f Sta
tem p̄cictū et q̄si tecum. Apparitionēs

enī angelicē in corporibz assumptis fi
unt hām p̄prietates legationē ad q̄s an
geli mittunt: et q̄ iste mittebat a deo

ad dicendū filium tobie p̄ viam: ideo
apparebat tanqz dispositus ad itine
randū. g Unde te habem⁹ bo
ne iuuenis. i. de qua gente es tu: q̄
nolebat habere ductore gentile: sed isra
elitam. h At ille r̄ndit ex fī. is
verū dixit quis nō esset hō. Nam illa
que ab angelis inter homines sunt sunt
figuratioē: sicut comestio eorū fruitio
nem glorie signat. vii infra. xij. ca. dicit
angelus iste: Cū essem vobiscū p̄ volū
tate dei videbar quidē vobiscū mandu
care et bibere: sed ego cibo inuisibili et
potu qui ab hominibus videri nō po
test vtrō: et eodez mō locutio eius: qua
dicit se esse ex filiis israel: signat cōiunct
iōē charitatis: q̄ sancti angeli p̄iū
ci sunt fideliē deoēt. Letera patēt vob
is ibi: i Et oia iti. Per h̄ designa
tur eius

Moraliter. c Tunc egressus

tobias iuuenit iuuenē splēdidiū

stan. et p̄cīn. et q̄si paratū ad am
p̄tēt vobis. Per h̄ autē p̄ angel⁹ apparuit tobie in

hūana specie et se exhibuit comitē vie
sue p̄uidū

Glo.ordi. Tobie

La. v Nico. de lyra

E **M** **a** **T**luc ingressus
go. Be. Apparuit ager
lus tobie et sociis se pre
buit et filius dei hominem
assumpsit: et visibiliter cum
hominibus puerat humanum
genus saluauit: introdu
xitque tobias angelum ad
patrem et dicit p. mira
cula quia in carne fecit populo
studebat ex quo carnem su
pererat ostendit: quia est filius
et angelus. I. nunc patrem
voluntatis: cui etiam gau
diu perpetue salutis predi
cavit dicens: Peniten
tiā agite appropin. em
re. celoz. et desperan-

Dat.3.a cavit/dicens: Peniten-
tiā agite appropin. em
reg. celoz. t desperan/

305.8.b **E**go sū inquit lux mun-
di: q̄ seq̄t me nō ambu-
lat i tenebris. b **E**t
dixit ei angelus. **B.** **P**romittit angelus to-
bie ducere filiuū suū in
ciuitatē medoꝝ & redu-
cere. **P**romittit xp̄s iu-
deis credentibꝝ quia
plures sint cecati: quia
menta ḡetibꝝ aperiat:
& in fine tempoꝝ popu-
lo iudeor:uz latius pan-
dat: comitante & coope-
rante diuinitatis sue fi-
de: dductus ad medos
dicit: alias oues habeo
que nō sunt ex hoc ouis.
b **R**educendo dicit

R. II. c apostolus: Donec plenitudo gentium intrauerit. et sic omnes israelites fierent. Interrogante angelu Tobiae vnde esset: ego sum inquit acarias ananie magni filius. Acarias adiutor. Ananas gloria dei. christus quoque fidelibus suis indicat: quia ipse est de quodam. Adiutor meus et liberator meus tu es domine ne me moreris: et vidi

D.69.b Adiuvo meus et rator meus tu es domine ne moreris: et vidi mus gliam ei⁹ q̄si vni a patre. c **L**uc pa ratis. Be. Apparente dño i carne parata sunt oia que ad redēptionē nostraz necessaria erāt. et quibus ecclesie fides et vita nutriantur et firmes donec huius seculi culi via finiat. i. virtutes eius doctrina: tentatio: passio: resurrectio: ascensio: spūscit missio: fides credētiū: psecutio infidelium: his in iudea peractis: mediator dei et hominum apostolos iudeis cōtribulibus suis et gentibus gaudia supne salutis et pacis p̄dicauit: et his qui acciperere et credere volebant p̄ seipsum donavit: et sic ad salutem gentium per apostolos quenit.

itineris ei⁹ frequenter ambulauit: et a
a Tageli enī apd sanctos manet. b Thoni ei
ēq̄lis angel⁹ & coheredes & cōcines futuri sūt.
mānsi apd gabellū frēz n̄rm q̄ mora
tur i citate rages medoy: q̄ posita ē
a Cūnitas sc̄toꝝ i mōte: pctōꝝ i valle posita ē.
in mōnte egbathanis. Cui tobias
a Tnihil sine cōsilio patr⁹ agēdū decreuit
ait: Sūstie me obsecro/ donec hēc
ip̄a nunciē p̄i meo. Tūc ingressus &
tobias indicauit vniuersa hēc pa-
a Tq̄ cito occurrebat qđ volebat v̄l q̄ subito
tri suo. Sup q̄ admirat⁹ pat⁹ roga b
uit vt introiret ad eum. Ingressus c
itaq̄ salutauit eum & dixit: Baudi
a Tpopulus iudeorum
um tibi sit sp. Et ait tobias: Qua-
le gaudū mihi erit: q̄ i tenebris se-
deo & lumē celi non video: Cui ait
a Tappropinq̄būt enī regnū celoꝝ.
iuueis: Forti aio esto: i p̄xiō ē vt a
deo curerl. Bixit itaq̄ illi tobias:
Nūqd poterl pducere filiū meū ad
gabellū: i rages ciuitatē medoy: Et
cum redieris: restituā tibi mercedē
b tuā. Et dixit ei angel⁹: Ego ducā &
reducā eū ad te. Cui tobias r̄ndit:
rogo te: idica mihi de q̄ domo: aut b
de qua tribu es tu: Cui raphael an-
gelus dixit: Ben⁹ q̄ris mercenarij i
an ip̄m mercenariū: q̄ cum filio tuo
eat: Sz ne forte sollicitū te reddā: k
ego sum açarias ananię magni fili
us. Et tobias r̄ndit: Ex magno ge-
nere es tu: Sed peto ne iralcari q̄
volueri cognoscere gen' tuum. Bi-
xit aut̄ illi angel⁹: Ego sanū ducā
& sanū tibi r̄ducā filiū tuū. R̄ndes
aut̄ tobias ait: Bñ abulet: & sit de-
us in itinere v̄ro: & āgelus ei⁹ comi-
tet yobiscū. Tūc pat̄ oib⁹ q̄ erant
a Tnecessaria.
i via p̄dīda: fecit tobias vale pa-
tri suo: & nr̄i suę: et abulauerit ābo-
sil. Cūq̄ pfecti eēnt: cepit maf ei⁹
a Tmuliebris ipatiēta: affectio materna.
fliere & dicer: Bāculū senectūnre
tulisti & trāsmisisti a nobis. Nūq̄ es
set ip̄a pecūia p q̄ misisti eū. Suffi-
ciebat ei nob̄ paupertas nr̄avt diuini
as cōputarem⁹ b q̄ videbam⁹ filiū
a Tin dño cōfidit cui cōmisit eū
nr̄m. Bixitq̄ ei tobias: Nōli fliere.
Salu⁹ p̄ueniet fili⁹ nr̄: et salu⁹ reūtet
ad nos: & ocli tui videbūt illū. Cre-
do enī q̄ āgel⁹ dei bon⁹ comiteſ ei:
& bñ dispōit oia q̄ circa eū gerunt:
ita vt cū gaudio reuertat ad nos:
a Tsuscepta consolatione.
Ad hanc vocem cessauit mater ei⁹
fliere et tacuit.

* tur ei^o p̄mittitudo exequēdū mādata dei circa
hoies ad dī gliaz et electoz salutē. bz q̄ dī **Hab.** d
Om̄es administratorū spiritus sunt in ministeriū
missi: propter eos qui capiunt hereditatem salutis.
a **E**t māsi apud gabe. nā angeli sancti liben-
ter morāt cū iusti. Cetera patet v̄sq ibi: b **Su-**
p̄er q̄ admirat p̄f: q̄ ita cito iuuenit suisset ductor
api^o. c **I**ngressus itaq^z. Hic p̄n ductor in-
ueni^o examinat: p̄mittit tñ salutatio senioris Tobie
et el^o r̄ssio cū dī: d **Q**uale gaudiū mihi erit
z̄c. b nō dixit ex impatiētia sue cecitatis: bz p̄tēpnēs
gaudiū presentis vite: et sperans gaudium future.
e **F**orti animo esto. in patientia p̄seuerādo.
f **I**n primo est ut a deo cu. ad b em erat mis-
sus a deo: et ideo certitudinalē sciebat b ec futurū.
Cetera patet v̄sq ibi: g **E**go du. et reduc. z̄c.
b em futurū ec sciebat ex dīna reuelatiōe. h **I**n-
dica mihi de q̄ dō. z̄c. i vna eī tribu isrl erat plu-
res dom^o: decē em trib^o erat captivitate: iō Tobias
qrit de vtrogz. s.tribu et domo. i **G**en^o q̄ris
mer. z̄c. q. d. nō est tibi curādū de genere illi^o q̄ de-
bet filiū tuū ducere p̄ mercede: bz de el^o aptitudine
et fidelitate: q̄ p̄ditioes sunt in me. k **S**z ne for-
te sollicitū te reddā. i. dubiū. l **E**go sū aza-
rias ana. ma. fill^o. verū dixit angel^o: q̄ sic dictu^z
est: locutio el^o erat figuratiua. Azarias aut̄ iterp̄ta-
tur adiutor^o dei: angeli vero sūt adiutores dei: in q̄z-
tū p̄ eorum ministeriū electi dirigunt in salutez; et
b mō dīc apls. j. **C**oz. iij. b. de se et alijs p̄dicatorib^o
Dei adiutores sum^o. Ananias v̄o interptaf grā
dei cui^o filiū sūt angelii: eo mō q̄ dicunt filiū glie que
est grā p̄sumata: nō tñ sic istellexit tobias sed q̄ ec̄
homo filiū cuiusdā viri notabilis de tribub^o israel q̄
sic vocaref: nec in b angelus euz decepit: q̄ tobias
melius habuit intentū suū. s. filiū sui ductore bonu^z
b si esset hō de genere q̄tūcūq^z magno. Cetera pa-
tent in l̄fa. m **L**ū parat. Hic p̄n describit to-
ble iunioris recessus cū dī: n **F**ecit tobias va-
le pa. suo et ma. sue: nō ei decēs erat q̄ ab eis re-
cederet absq^z salutatioe. et seq̄ m̄ris fier^o ex mater-
na pietate. o **B**aculū se. h̄fe. i. suslētamentū.
filiū em senib^o parētib^o debet ministeriū reuerētie
et p̄missionis necessarie si indigeāt. p **A**lūq^z fu-
diuitias cōpy. i. reputarem^o nos h̄fe. r **H**oc
ipm ec nobiscum. Pater enim cum esset cecus non
poterat eum videre: poterat tamen ipm tangere et
audire: et sic dupli sensu plentia eius cognoscere:
quod hic dicit videre q̄tūm est ex parte patris. El-
sus em ppter suam nobilitatē aliquādō accipitur p̄
alijs sensibus: sicut dicitur Exo. xx. c. Populus aut̄
videbat voces. hic em accipitur videre pro audire.
s **S**aluuus queniret fili^o noster. ad terminū
ad quē mittitur. Cetera patent.
* sue prouidū et iocundū: signa mystice ḡtiosa so-
cetas vel potius gloriosa que erit hoīm et angeloi-
ribus assumēt. q̄ b aut̄ q̄ hāc associationē signifi-
cauit angelus tobie seniori. designat q̄ b fuit pm̄is-
sum patribus veteri testamēti. vnde pm̄issum fuit
abrae **G**en. xv. q̄ semen suū futurū esset sicut stella
celi. m **L**ū parat oib^o q̄ erat in via por-
rographum qui dī a cyros qd est man^o et graphos
quod est scriptura: significat sacra scriptura que in
manu operis est habenda: ppter quod dicitur Ro-
manorū. ii. b. Nō auditores legis bz factores iusti-
tiae sunt apud deū. Per cassidile qd est man^o et graphos
cessarioz: significat humilitatis virtus q̄ est custos
aliarū virtutū et donoz. Per baculū vero signum
crucis in corde credendi et ore cōfendo: ista vero
sunt necessaria peregrinatibus i hac vita. n **S**e
ambo simul. Per b significat q̄ in p̄ncipio cuius
libet operis boni dī q̄ est p̄f noster per creationē
et beata virgo que est mater nostra per pietatē de-
bet denote salutari.

Drofectus ē. Be. Dño veniente ad gētes La. VI
saluādas p̄dicatores vestigia ei⁹ sūt securi: qz qd iussit
impleuerūt. vñ: Cūtes docete oēs gētes r̄c. Domū.
qz cornelij ip̄e de p̄mo q se ipluit sp̄ūscō: r̄ sic Petr⁹ aq̄ p̄su-
dit: Canes vocant p̄dicatores: qz dei domū r̄ el⁹ substantiā et
oues sp̄ūales a fūrb⁹ r̄ bestialib⁹ spiri-
tib⁹ r̄ hereticis defendunt. b **A**han
sit pri. ñnīce passionis sacramētu ma-
niseste significat: p̄scis enī q̄ tobīa de-
uorare cupiēs angelo docēte occisus ē:
diabolū signifcar: q̄ dū in redēptore
nō carnē appetut capt⁹ est potēta di-
uinitatis. Tigris est fluui⁹ q̄ rapidissi-
mo cursu a tigri velocissima bestia sic
nominat: decursuz n̄re mortalitatis si-
gnificat: in q̄ p̄scis imanis latebat cuz
diabolus hūani generis inuisibilis se-
ductor mortis habebat ip̄teria. D̄s̄lit
tobias iuxta tigris fluenta: qz dñs mū-
do appārēs inter mortales vitā duxit:
sed eu peccati vnda nō infundit: nec in
eo p̄nceps mūdivenēs quicq̄ habuit.
c **E**xiuit. Be. Christus mortē cui
nil debebat accepit vt pedes. s. suos. i.
mēbra sua a pragione p̄ct⁹ r̄ mori ab-
lueret. Occurrerūt p̄scis eū deuorare cu-
piēs: r̄ dño in cruce passo diabolus: q̄
mouēte crucifixus erat aduenit: q̄r̄s li-
q̄d peccati eo inueniēt. d **Q**uē
expauescēs. Christus imminēte mor-
tis articulo cepit pauere r̄ tedere: non
diabolū s̄z mortē: q̄ inuidia diaboli in-
travit in orbē naturali carni⁹ fragilitate
phorrescēs. vñ: Pater trāsser calicē
hūc a me. e **A**p̄phēde. Ap̄phē-
dit xp̄s diabolū q̄ eū capere in crucevo-
luit: r̄ moriēto vicit. Ap̄phēdit q̄ bran-
ciā vt caput nequissimū a corpe poten-
tie sue dextera separat. i. nequitiā antiq̄
hostis ab his q̄s sibi corp⁹ fecerat aufer-
ret: r̄ hos corpori suo. i. ecclie inferret:
branciā enī habet p̄scis in cōfinio capi-
tis r̄ corp⁹. est aut̄ xp̄us caput ecclie q̄
est corp⁹ el⁹: r̄ diabolus caput iniq̄z q̄
sūt corp⁹ el⁹. f **Q**d cū se. Quia cū
dñs nequitiā diaboli manifestaret mo-
litus est adhuc electis suis p̄secutionez
cōmouere: hi enī sunt pedes eius p̄ q̄s
ambulat i terra q̄ sup oīa regnat i celo.
g **E**xētera hūc pi. Dñs p̄scē exē-
terauit cū nequitiā diaboli latius sc̄is
aperuit: r̄ q̄s arcana insidiarū el⁹ rese-
ravit. Reposuit sibi cor el⁹: qz calliditas
tē el⁹ in scripturis indicauit. de q̄ dicit:
Serpēs erat callidior cūctis animati-
bus terre r̄ alibi: Nū ignoram⁹ astuti-
as el⁹. Fel q̄q̄z reposuit: qz quāto malī
tie furore h̄ gen⁹ humānū seuiat ad cau-
tele studiū scribi r̄ seruari voluit. Je-
cur reposuit: qz maligna el⁹ p̄silia ad-
uersum nos p̄ doctores veritatis insi-
nuauit. Biunt enī physici: qz calore et
occulta virtute iecoris excoquans r̄ di-
gerant cibi. Lū vero q̄ agere disponi-
mus sedula cogitatione q̄ ordine sint
agēda exq̄rim⁹ q̄si acceptos i stomacho
cibos ardore iecoris excoquimus.
b **S**ūt enī hec. Astutia diaboli et
nequitiā cognita nobis ad medelā p̄si-
ciunt: quanto enim ea certius exploramus: tanto certius deeli-
namus. i **A**ssauit carnes eius r̄c. Quicquid sibi ex h̄
p̄scē assumplerit: significat eos qui auditō dei verbo malunt
inter membra sui deceptoris putrida r̄ mortua residere: q̄ in
corpus christi venire. Assauit carnes: quia quos carnales in-
uenit sp̄ūs sancti igne sp̄ūales ac fortiores reddidit q̄ sup apo-
stolos in ignis viilione descendit. Tantos dominus de iudea
collegit ad fidem quāti sufficeret ad exēplū viuedi vel ad mini-
steriū p̄dicādi donec in gētibus ecclie fundamēta locarent.
c **E**t oportet

Drofectus est. Descripto recessu iunioris La. VI
tobie: hic p̄nr describit p̄cessus sue vie: r̄ p̄mo p̄ot̄
illud qd circa eū factū ē i via. sc̄do in emō vie. vñ. c
Circa p̄mū describit duplex bñficiū tobie exhibitū. qz primo a
deuoratiōe p̄scis eripit. sc̄do de ducēda v̄pore iſtruit ibi. Et
dixit ei. Pr̄ia adhuc i duas: qz p̄mo p̄ot̄
eripiedi mod⁹. sc̄do ereptiōis fruct⁹ ibi:
Tūc dixit: Circa p̄mū d̄: Profect⁹ est.
vt p̄ris ip̄erū adipleret. b **E**t ca. se.
sicut cōiter accidere solet: istud tñ ponit
hic ad maiore exp̄ssione vitat historice.
c **E**t mansit pri. mā. i. p̄ma dicta r̄
holpitatiōe. d **J**uxta flu. ti. q̄ e vñ
de q̄ttuor fluminib⁹ paradisi Ben. ii.
e **E**t exiuit. de doino vbi hospitatus
erat cu angelō. f **E**t la. pe. su. ad re-
creandū i labore itineris. g **E**t ecce
pi. i. magn⁹ diuīa. p̄uidēta missus.
h **E**xiuit ad deuo. sic enī eividebat
eo q̄ apto ore veniebat h̄ eū. i **A**pp
hēde brā. el⁹. i. p̄nūlā q̄ ē int̄ caput et
cor⁹: qd r̄ fec̄ obedies suo ductori q̄uis
horridū videref sibi. k **T**unc dixit.
Dic p̄nr describit sequēs fruct⁹: q̄ duplex
est. s. p̄usilio cibi: r̄ etiā medicine. r̄ p̄z l̄ra
v̄sq̄ ibi: l **A**ssauit car. nō totas s̄ il
las q̄ poterāt comedī recētes. m **L**e-
tera sali. p̄ residuo itineri. Letera patēt
v̄sq̄ ibi: n **C**ordis el⁹ par. s̄i super
r̄c. extricat. i. expelit. o **O**mne
genus demo. Circa qd sciendū q̄ si de
mones haberēt corpora sibi naturalit vni-
ta: sicut dixit Appuleius q̄ demones sūt
aīia corpē aerea: tpe eterna: aio passi-
ua: nō ēt ip̄ossible q̄ res corpales i eis
facerēt ip̄stionē rōne corpor̄: h̄ q̄ s̄m fi-
dē nr̄am: r̄ etiā philosophoz doctrinā sūt
substātie simpliciter intellectuāles. iō nūl
la corporis creatura p̄t in eis facere ali-
quā imp̄ssione: xp̄ qd sum⁹ iste nō expu-
lit demonē: s̄z figurauit el⁹ exp̄llionē: qz **D**
sicut dictū est: facta angeli circa tobīa fue-
rūt in multis figurālia: et ido sumus ille
ex igne. p̄cedēs significauit fr̄tūtē orōnis
tobie iunioris r̄ fare: cu⁹ merito āgelus
Raphael expulit demonē a sara. vñ non
dicit. j. viii. q̄ sumus ille demonē expule-
rit: s̄z q̄ angeli Raphael ip̄m ap̄phēdit r̄
religauit in superiorib⁹ egyp̄ti. Q̄ autē
aliq̄n demones ab obſessis corpib⁹ rece-
dūt ad deportationē aliquoꝝ lapidum et
herbarū r̄ p̄nūciationē carminū r̄ hmōt:
nō sit fr̄tūtē talū: s̄z demones hoc singūt
voluntarie: vt teneat homines i errore: tñ
res sensibiles p̄nt aliquā dispositionē fa-
cere in corpe humano: p̄pter quā est mi-
nus dispositū ad patiendū a demone: s̄i
cuit dictum fuit plenius. i. Reg. vi. de re-
cessu demonis a saule ip̄o dauid cithari-
cante. p **E**t fel va. r̄c. nō enī ē incō-
ueniēs q̄vna res corpālē at effectū sup
aliā corpālē: s̄i sensibilitē videm⁹. q **E**t
di. ei. Hic p̄nr tobias iſtruit de ducēda
v̄pore. vbi p̄mo p̄ot̄ āgeli monitio. cū d̄:
Est hic ra
Amoralt. a **P**rofect⁹ est. Sequit⁹:
b **E**t exi. vt la. Per qd significat q̄
abulātes ad patriā p̄ hūr̄ v̄teviā debene
freq̄nter lauare p̄scētias suas p̄ verā et
purā p̄fessionē: s̄z q̄m diabol⁹ h̄ nitit ip̄edire seq̄t: g **E**t ec-
pi. i. crudel: xp̄ qd p̄ ip̄z diabol⁹ significat: trahit ā i siccū et
exēterat cū ei⁹ dolosital agit. p̄ cor ā ip̄i⁹ astutia. p̄ fel neq̄tia. p̄
iecur appetētia q̄ sp̄ tēdit ad malū significat. k **N**eces. ad
q̄ āsto meli⁹ cognoleūt tāto facilē euitant: xp̄ qd sūt i cassidili
memorie reponēda. q **E**t dixit ei to. Per raguelē q̄ pa-
stor dei interpt̄as: bon⁹ plāt⁹ significat: r̄ h̄z filiā maritādā. s.
eccliaz vacatē q̄ p̄siliū xp̄i q̄ angel⁹ ē magni p̄siliū tobie. i. vi-
ro bono rōne scientie r̄ vite in p̄iugiu debet tradi cū bonis ad
* eam p̄tinētibus

Es a Et oportet. Raguel pp̄lm gentiū signat quē dñs p̄ p̄di catores suos visitare & de eius stirpe sp̄sam sibi eccliam assu mere dignat̄ est: quā bene significat sara vxoris abrae equo ca q̄ genuit isaac filiū suū p̄missiōis, i. liberū ecclie pp̄lm. Ra guel iterptak past̄ el̄ deus vel amicus q̄. s. dicere possit:

P̄s. 22. a Dñs pascet me: & nihil mihi deerit: & q̄ audire dign̄ sit.

Joh. 15. b Nō dicā vos seruos sed a micos meos. La. VII

Aggressi sūt aut̄ ad tra. r̄c. b Quo au dito. Audiens pp̄lus gentiū v̄bū fidei & amonit̄ ab apl̄is vt de stirpe sua xp̄o daret vxorē: nō sine certa ex ploratione potuit noue fidei iura suscipe: q̄ olim multos doctores habuit q̄ oēs quasi septenario nūero cōprehēst hāc tm̄ vita nouerāt: de eter na nihil certū dicebat: & iō si ne spe vite imortalis eterne mortis rapuit eos interit̄ docēte aut̄ ītrinsec̄ veritate & foris p̄ doctoꝝ ora sonante tāde intellerit̄ q̄ iustū ē: vt q̄ stulta diceret stulta p̄rent.

G De abraā

Nico. De lyra

a Est hic ra.noie. i. noiat̄ in diuitiis & v̄tute. b Tibi debet oīs sub eius. p̄ acceptancez filie sue quā solaz h̄z heredē. sc̄do po nit̄ tobie excusatio. & hec du plex. vna rōne periculi mor tis sibi iminētis. alia rōe tri sticie supueniēt̄ parētib̄ se nib̄ si h̄z stigeret: quā paren tū tristiciā videbat magl̄ for midare q̄ ap̄riā mortē dices: c Deponaz r̄c. timebat em̄ ne si post pris cecitatē cōtingeret i seipo degire parētū posteritatē: qd̄ oīb̄ parētib̄ ē sumē tristabili: el̄ pa retes tāta icurrerēt̄ tristiciaz q̄ p̄ ipatiētā frāgerēt̄: & sic nō solū corporal̄ h̄z etiā sp̄ual̄ mozerēt̄. d Lūc an. hic p̄n̄ pōit̄ ageli r̄n̄sio p̄ quā p̄mo assecurāt̄ tobias de acce ptiōe vxoris cū d̄: e Ali di me. diligenter & attente.

f Et ostēdā t̄. xp̄ suum demeritū. g Hi nāq̄ q̄ con. r̄c. q̄ nō p̄hūt̄ m̄imo niū amore. pl̄is educāde ad cultū dei: h̄z vt satissimāt̄ sue libidini. sc̄do doceſt̄ de mō ac cedendi ad vxorē cū dicitur: h̄z q̄ cū ac. eā. p̄ver ba de p̄nti in vxorē. i In gressus cu. q̄ p̄cubit̄ car nalis etiā cōingal̄ ipedit fer uore & efficaciā oīois. vñ dīc apl̄is. j. Lox. vii. a. de redi tione debiti cōingal̄ Molite fraudare iuicem: nisi forte ex p̄sensu ad t̄ps vt vacet̄ oīo ni. delectatio em̄ venerea ab sorbet v̄luz rōnis. k Ip̄ sa aut̄ no. i. p̄ma nocte q̄ in traſ cubiculū. l Incēso leco. p̄. p̄ modū sup̄ dictū Sc̄dū t̄n̄ q̄. s. dixit: cordis el̄ particula

eī particula r̄c. ex q̄ etiā pt̄z qd̄ diciū ē. s. q̄ ic̄sio ista nō habe bat v̄tutē fugādi demonē q̄sum ē de se. m Sc̄da v̄o no. r̄c. admitteris. i. cedēt̄ tibi copulatio cū vxore: sic & sc̄tis pa triarchis: nō t̄n̄ pt̄c carnalez copulā exercebis: h̄z postea. erat em̄ calus sp̄alis. p̄p̄ quez iste fuit p̄hibit̄ a tali copula per tres noctes. l. vt p̄ studiū oīo nis cū vxore mererēt̄ liberari a d̄mōis p̄tāte. n Tertia aut̄ no. be. p̄se. i. mereberis multiplicationē sane proliſ. o Trāſacta at̄ ter. no. i. q̄rta. p̄ Accipies virg. matrimonii consummando. q Lūz ti. dñi. qd̄ exponis cū sb̄dit̄: r Amore si. ad cultū dei. p̄creandoꝝ.

* ēa p̄tinētib̄: & ip̄se debet v̄o eā accipe i timore dñi & amo re pl̄is sp̄ualis p̄creāde & sic a demone nō ledūt̄. illi vero q̄ ecclias accipiūt̄ n̄ vt deo ser uiāt̄ i timore: sed vt ex bonis ecclie carnaliſ v̄ināt̄ & p̄pose a diabolo p̄ p̄tā mortalitaſ ſufocant̄: & in iſerno cuž dīnīe epulone ſepelīt̄ur: & ſic ap̄paret moralitas huī ca. v. et etiam. vi.

La. VII

Aggressi sūt. h p̄n̄ de ſcribit̄ bñficiū tobie col latū i terminū vie & p̄mo q̄tū ad terminū vie p̄rie ſe cūdo āgelice. ca. ix. nō enī to bias p̄ceſſit v̄lra domum ra

guel. h̄z angel̄ p̄ceſſit v̄ſoz ad Diuitiū. Circa p̄mū deſcribit̄ p̄mo matrimōiū p̄trace. sc̄do ad vxorē accessus. ca. viiij. p̄ria diuidit̄ i q̄tuoꝝ p̄tes: q̄ p̄mo deſcribit̄ mutua recognitio. ſedo vxorē petiſio ibi: Lunḡ hortareſ. tertio filie cōcessio ibi. Lūc dixit raguel. q̄to ratificatio ibi: & app̄hēdes. Cir ca p̄mū d̄: Ingressi sūt. p̄ petēdo hospitio. t Et ſu ſcepit r̄c. Ma atiā ad holpi talitat̄ grām erat p̄ni: vt pa tent de Abraā & Loth Ben. viiij. r. xix. v. C Oſi. r̄c. co. i. tobie ſēiori: cui filī erat val de ſilis corpe & mēte & etiā no mie: vt dictū. S. ca. i. p̄ Et tribu. de q̄ etiā erat raguel.

y Ex capti. q̄ iudei capti ui erāt p̄ diuerſas ciuitat̄ di ſperſi. Letera patēt̄ v̄ſoz ibi: z Et misit. ad ap̄lexādū & osculādū tobia ex amore: & la chrymādū ex pietate: eo p̄ erat de eius cognatione.

a Quia bōi. q. d. degene rares nīſi bon̄ eſſes et bñdi ctōe dign̄. b Et an. v. x. nō d̄: h̄z ap̄lexādū & osculādū tobia ex amore: & la

chrymādū ex pietate: eo p̄ erat de eius cognatione. c Postq̄ at. h p̄n̄ deſcribit̄ vxorē petiſio: & pt̄z l̄ra v̄ ſib̄: d Hic ego. ſic enī erat edoc̄t̄ ab āgelo: h̄z n̄ ſit. ſcriptū: vt an̄ ſib̄ & potū ſie ret matrimōiū: vt ſic melī et ſancī ſheret. e Et cuž danda: q̄ graue erat ei dene gare eo p̄ eēt̄ filī optī viri: vt

x dictū est

maneam? R̄fidesq̄ angel̄ ait: Est hic raguel a noīe: vir p̄p̄iniqū de tribu tua: & hic habet filiā noīe ſarā: ſed neq̄ masculū neq̄ feminā v̄llam a T̄p̄ ad filiū: poſtula a me & dabo tibi gētes hereditatē tuaz. habet aliā h̄ter eā. Tibi d̄ebet oīs ſubſtatia eī: b a toportet eā te accipe ſiugē. Pote ergo eā a p̄re el̄: & dabit tibi eā īvxore. Lūc r̄ndit tobias & di xit: Audiui q̄r tradita ē ſeptēvir̄ & mortui ſunt: h̄z & h̄z audui: q̄r demoniū occidit illos. Timeo ḡ ne forte & hec mihi eueniāt̄: & cū ſimvnic̄ parētib̄ meis deponā ſenectutē illoꝝ cū trifticia ad ciferos. Lūc angel̄ raphael dixit ei: Audi me: et q̄ oīdā tibi q̄ ſūt q̄b̄ p̄ualere p̄t d̄monū. Hi nāq̄ ſ q̄ cōiugū ita ſuſcipiūt̄ vt deū a ſe & a ſua mente excludat̄ & ſuę libidini ita vacēt ſic ſequoꝝ & mul̄ q̄b̄ nō ē itellec̄t̄: habet p̄tātē demonū ſup eos. Tu aut̄ cū accepiſ eā īgressus cubiculuz p̄ tres b̄ dies p̄tinēs esto ab ea: & nihil aliud niſi oīonib̄ vacab cū ea. Ipsiſ aut̄ nocte incēſo iecore p̄ſcl ſ a T̄ no carnaliſ ne obloquat̄ ei q̄ ſuſcipiūt̄ v̄rginē. ſugabif demoniū. Sc̄da v̄o nōcte i copulatiōe m ſctōꝝ p̄riarcharū admitteris. Tertia aut̄ nocte n̄ a T̄ forte erant conſtitute bñdicti. ad b̄: vel a ſacer. dicende vel ab alijs. Postmodum.

bñdictiōnē p̄ſeq̄ris vt filiū ex v̄ob̄ p̄creent̄ inco a T̄ quia nōdum interuenerat carnalis contunctio. lumes. Trāſactā aut̄ tertia nocte accipies virgi ſuē cū timore dñi amore filiorū magl̄ q̄ libidine ſductus: vt in ſemine abrae benedictionem in filiū conſequaris. Ca. VII

T a Doctores verbi. b P̄pl̄m gentile ſuē dñs per doctores adiſt̄. c T̄ p̄pl̄ ſuē nō cogno. ier. mi. i audito auris obediuſt̄ nihil. Agreſſi sūt aut̄ ad raguelē: & ſuſcipiūt̄ eos & raguel cū gaudio. Intuēſq̄ tobia raguel: dixit annē vxori ſuē: Q̄ ſiſ ſūt iuuēis iſte ſobri v̄ no meo. Et cū h̄z dixiſſet ait: Un̄ eſt iuuēis fra tres nři: At illi dixerūt: Ex tribu neptali ſum̄ ex a T̄ ex his ſez quoſ nīnīuite captiuauerāt̄. captiuitate nīnīue. Dixiſ ſill raguel: Noſt̄ tobia fratrē meū: Qui dixerūt: nouim̄. Cūq̄ mul ta bona loq̄ref de eo: Dixit angel̄ ad raguelē. Tobias de q̄ iterrogas p̄r iſt̄ eſt. Et misit ſe ra ſuel: & cū lachrymus osculat̄ eū et plorans ſu pra collū eī dixit: Bñdictio ſit tibi fili mi: q̄r bo ni & optimi viri filī es. Et ana vxor eī & ſara ip̄ ſoz filia lachrymate ſūt. Postq̄ ſūt locuti ſūt: c ſuſcepit raguel occidi arietē & parari ſuim̄. Cū q̄ ſu hortareſ eos diſcubere ad p̄adū tobias di xit: Hic ego hodie nō māducabo neq̄ bibā niſi ſu p̄us petitionē meā ſuſfirmes & p̄mittas mihi da re ſarā filiā tuā. Quo auditō v̄bo raguel expa uit̄: ſciēs q̄d euenerit illis ſeptē vir̄: q̄ īgressi ſūt ad eā & timere cepit: ne forte & huic ſimiliter con tingereſ. Et cum nutaret & nō daret petenti yl̄

De abraā. Sic in baptismo abrenāciam diabolo et oī bus opib' ei: et in p̄rez et in filiū et in sp̄misctm nos credere cōfitemur: et symbolū nre fidei q̄si chartā accipimus. **Ca. VIII**

Dicit̄s̄ x̄o cena. Beda. Introduct̄ tobias ad cubiculū p̄tulit et. **D**e accepturus eccliam de ḡtib' in despōsatiōis initio iubet eā abrenāciare diabolo et oībus p̄p̄is eius: et cōfiterit fidē sc̄tē trinitatē in remissione p̄ctōz q̄d ē intima p̄scis viscera v̄luis cremare carbonibus.

Craphael. Beda. Quia post ab renūciatiōne diaboli post p̄fessionem vere fidei seq̄t̄ p̄ctōz remissio: p̄ aquā baptismi expulso diabolo/diabolū l̄iquit: q̄z a fidelū lesiōe cessando cōpescuit: q̄s et si aliquā tēptare ad p̄ba/rationē p̄mittit/supare tamē phibetur.

DReligauit. Desertū et egyptus corda ifidelū significat q̄ a deo deser ta: q̄z el̄ habitatiōe idigna: et iuxta in terp̄tationem egypti p̄fidie sue tenebris obscurata. Herito at et q̄ a deo deserit a demonio replet. agelus x̄o demonē q̄ tobiā occidere volebat in deserto ligauit: q̄ cohibitū a fidelibus qui sūt mēbra xp̄i diabolū in infidelibus tm̄ dn̄ari p̄mitit: in qb' tm̄ tenet eū ligatū: qz nec ip̄os tm̄ ledere p̄mit.

A. de ly.

Idictū ē: et etiā p̄cedē p̄p̄ casus p̄cedet. **a** **D**ixit ei agelus. ip̄m assurando de p̄cessione. **b** **Q**m̄ huic timeti deū debet cōjur fi tua. et ordinatiōe diuīa. **c** **P**ro p̄stera ali' nō potuit. Nā ordina tio dei nō p̄t frustrari. **d** **L**uc dicit̄ raguel. Dic p̄n̄ describit filie p̄cessio. et p̄mo ponit p̄cessiois rō/cuz dicit̄: **e** **N**ō dubito. i. firmis cre do. **f** **O**r deus p̄ces et. admise rit. i. eraudierit: nā p̄ces sp̄ eraudium tur q̄n̄ fuit p̄le p̄seuerāter et p̄ser et si militer si fīat p̄ alio: si nō fit ip̄edime tū in eo: sic aut̄ erat in p̄posito: nam or̄ raguelis erat pia: et p̄generās p̄ filia sua q̄ setā erat et deuota. **g** **E**t credo q̄m̄ ideo fecit vos venire. qui disponit oīa suauif. **S**ap. viii. a. **h** **E**t et ista cōiūgeret cognatiōi sue. **M**ue. xxvi. vbi p̄cipit q̄ si lie salphaad nō possent h̄ere matr moniū: nisi cuz virtis sue cognatiōis: eo q̄ succeedebat in hereditate patris: et sic fuit de ista sara q̄ fuit heres raguelis: vt. s. dictū est ca. vi. q̄ nullam allā habebat plē. et subdiē p̄cessio p̄ titiōis/cū dr: **E**t nūc noli dubiu gerere et. Sequit̄: **i** **E**t appre hendēs. **D**ic p̄n̄ describit p̄cessio nis ratificatio. et primo p̄ matrimonij dictū/cū dr: **E**t appre hendēs dextera filie sue. de p̄senī ei'. **k** **D**extere tobie tradidit. sūr p̄sentēt̄ in ea tāz in v̄ore: qz mutuus p̄sen sus in matrimonio req̄rit. **L**etera pa tet. **S**edo ponit ratificatio p̄ scriptū cū dr: **l** **E**t accepta charta fece rūt̄ et. **D**ic erat modus antiq̄tus q̄ in una pte charte scribebas dos: et in alia pte donū p̄p̄ nuptias: et in du as scripturas siebat signa: q̄ q̄z me dū scidebat illa charta: et dabant̄ una pars viro: et altera mulieri. **m** **E**t post hec epulati sunt bñ. et. In principio comestōis et in fine: sic face re solet p̄sonē deuote. **n** **E**t p̄cep it ei ut p̄pararet alterx cubi. s. a suo et a cubiculo septē viroꝝ q̄ mortui fuerat: post q̄z mortē sara iacebat in cubicu

cubiculo parentis: in altero tm̄ lecto. **o** **E**t lachrymata ē. ex p̄lete et timore: ne sicut ceteris p̄tingeret tobie. **p** **H**or ti aio esto. **q** **D**ñs celi det tibi gaudi um. **D**e viro isto. **r** **P**ro tedio q̄d p̄p̄essa es.

Dicit̄s̄ vero. Descripto matrimonij dictū: p̄n̄ de scribis accessus ad p̄iugē: vbi q̄tuor ponunt p̄ ordinē. Primū est demōis expulso/cū dr: **i** **P**rotulit de cassi. suo. i. pera ad modū retis facta q̄ pastores et au cupes solēt vti. et dr a cassette. i. rete. vñ arte Poeta: Decidit in casses p̄da petita meos. **v** **P**artē iecori. s. x̄o vi. ca. dixit agel: **L**ordis el̄ p̄ticula si sup̄ carbones ponas et. ex q̄ videb̄ q̄ tobias posuit sup̄ carbones p̄tem cordis et p̄c̄ iecoris: et yna p̄us exp̄ mebat videlicet. vi. ca. Altera x̄o exp̄mit: incēsio em̄ illa figuratua su it orōnis: vt dictū ē. s. vi. ca. cū orōne x̄o tobie cōcurrat orō sare: et sic p̄ duas p̄ticas figurabat. **x** **L**uc raphael agel app̄hēdit demo niū. ne tobie posset iferre nocumen tū. **y** **E**t religauit illud in de seruo sup̄ioris egypti. vbi nō est habitatio hoīm. p̄ qd p̄t̄ q̄ demōes deuicti aliquā p̄ setōs agelos arcens ab impugnatiōe hoīm. et subdis orō cōiugū q̄ fuit dicte expulsois meritoria/cū dr: **z** **S**ara exurge et dep̄cemur deū hodie et cras et scdm̄ cras. vt deuoti possim̄ deuz exorare. **a** **Q**uia his trib' no cibus deo iūgimur. i. iūgi debe mus p̄ deuotionē et orōne anteq̄ p̄cedam̄ ad actū cōiugalē. **b** **T**ertia aut̄ transacta nocte in nro erimus p̄iugio. ip̄m p̄summādo. **c** **F**iliū q̄ppe sanctoꝝ sum̄. i. colentū vez deū. **d** **E**t nō pos sumus. i. debemus. **e** **I**ta con iūgi sic gētes. idolatre. **f** **O**rabat abo siml̄ vt sanitas daret eis. p̄ totale expulsiōnē demonis. **g** **D**ixit̄s̄ tobias. orādo deuote. **h** **D**ne deus patrū nroꝝ. q̄ verus es deus et nō dū gentiliꝝ. **i** **B**ūdicat te celi et terra. et p̄b intelligunt creature medic. **k** **E**oēs creature q̄ in eis sunt. tā intellectuales cutulimodi sunt angelī et homies qbus p̄p̄rie cōpetit deū laudare q̄ intellectu carētes: q̄ dicunt bādicere deū eo q̄ intellectualib' creaturis sunt materia laudādi deum. **l** **T**u fecisti adam̄ de et. **m** **E**t dedisti ei

Moraliter. **s** **D**ost̄s̄ vero et. Sequit̄: **r** **L**uc raphael an gelus app̄hēdit demoniū et res ligā. eu in deserto sup̄io. egyp. Per desertū q̄ est loc⁹ infructuosus: significant hoīes in bonis opib' ste riles. Egyptus aut̄ tenebra interd̄at: igit̄ p̄ desertū egypti significant hoīes steriles in bonis et obtenebra ti in peccatis: in qbus manet diabolus religarus tñ: qz nō p̄t̄ eis noce re q̄tū vellet et posset: si dimitteret p̄p̄rie p̄tāt̄: sed solū q̄tū p̄mittit manus dei. **t** **L**uc hortatus ē to bias et. Per hoc significatur q̄ sa cerdos curatus debet eccliam suā tā sp̄sā ad diuinū cultū induceret et ip̄a. i. pp̄ls suis debet ei assentire vt sic in hoc p̄fīment p̄plus et sacerdos. p̄m x̄o senīs̄ lſalē docent xp̄ias ni qualiter debeant̄ cōiugio suo v̄t. **R** ***** **E**t facit

Slo. ordi.

Et illi dicitur. a Et sa. est. **C**atus pullorum sonus est predicatorum: qui post tenebras errorum die lucis annunciant futurum: erat in gemitibus quod dubitarent an dominus vere viceret anti- quum hostem: et iustum deum non est obvire atque abscondere sat: estimaret se postmodum agnitus veritatis luce. quod aurora puerum: et crebrescente cantu pullorum. i. vox predicatorum veraciter per hostem supato ruminum esse scientiam ecclie cognovit. b **B**enedicimur te domino deo iste. Beata letat raguel vestra tobie et constructione filie sue et bini dicens deum occidit duas vaccas et quartuor arietes. Parat epulas omnibus amicis et vicinis suis. Letat populus genitum de fide christi et denotio sue genitum in fide domini precipientibus: ut etiam de spiritis doctores fierent quod postmodum martyres existerent: hi vacce sunt quod sanguis euangelij portauerunt et quod portarent predicationem genuerunt. Atrie es sunt tam duces et pres populo unde: **P**ro. 28. a **I**uste dominus si. ari. Sunt crassi genitum signe dilectionis referti. vni: Sic adiipe et pin. re. c **D**uas quod. Be. **A**plos genitum eos quod ad fidem venerantur stirpe sua tales esse docuit: quod per excellitia virtutum tetaret suum hostem et teratos non vinceret: sed victores et martyres faceret. Eos quod occidi fecit quod carnem suam per christum crucifixum docuit cum virtutibus et corporis extensis: horum occisione epulas paravit: quod via passio et corona sanctorum multorum leticiam tribuit quod epulas ex eis quam resuscitatum ex eius accipiunt. d **Q**uartuor ari. quod scient doctores et martyres. iiii. libros euangelij fidei et opere conservat prudenter: iustitia: fortitudine temperancia munera: et quartuor pribus mundi instruit ecclesiam dei. e **O**ccidi fe. quod alii sponte mortificant corpora sua ut sint hostia vita: alii iter manu fidelium subeunt martyria: per arma iusticie a dextris et a sinistris. i. prosperi et aduersis hostem vincentes antiquum. f **E**t adiura. **B**ed. Adiuramus ut maneat nobiscum donec pfectio quiete per spissantem gloriam consumatur quod regescamus et a peccatis corpore: et a prauis cogitationibus in mente. **L**a. IX **T**unc vo. tc. g **T**unc obsec. te. Isi. Aliquis de credibili pulchritudine tibi quod predicavit comitatus officium ad colligendas gentes quod nondum fidei mysterium suscepit: sed tamen famam audierat et taliter quod fama didicerunt per fideli obediencia reddatur. **M**oult quotidie populus in ecclesia colligitur: potius tamen sparsiter itelli. **N**i. de ly. **G**i qui sumus.

Ama **T**edistiqz ei adiu. euam. ad plures pereatonem: ad quam requiri vis actius in masculo: et passiva in feminina. Letera patet. b **E**t factum est circa pul. tc. **H**ec est pro se secunda quod ponit tumuli preparatio ad ponendum tobiam secreta: si ei sicut aliis contigisset. et per ipsam ibi: c **A**til. mi. vna ex am. su. ad scientiam statu filie sue et tobie. d **R**eppit eos sal. tc. quod signa pietate manifesta. e **S**ecu par. **G**loria dei post.

Tobie La. IX

dedistiqz ei adiutorium euam. Et nunc domine tu sis quod non luxurie causa accipio sororem meam coniugem: sed sola posteritas dilectione in quod benedicat nomine tuum in secula seculorum. **B**ixit itaqz sara: Misere nos domine miserere nobis: ut cum sene sciamus ambo pariter sani. **E**t factum est b

a **P**redicatorum. circa pullorum catum accessiri iussit raguel suos suos et abiit cum eo partem: ut conferret sepulchrum. **B**icebat ei: Ne forte simus inuenient ei quod et ceteri latius septem viris: quod sunt ingressi ad eam. **C**uius parasent fossam reuersus raguel ad uxorem suam dixit ei: Misere vna ex acilius tuis: et videat si mortuus est: ut sepeliam eum a fine ille lucescat dies. At illa misit vna ex acilius suis. **Q**uod ingressa cubiculum: reppit eos saluos et icolumes: secum parit doramiennes. Et reuersa nunciauit bonum nuncium. **E**t benedicimus deum: raguel videlicet et anna uxoris eius et dixerunt: Benedicimur te dominus deo iste: quod non poterat extra hierosolimam offerre. n **C**og. vni. gen. iter quod erat filii iste capitulati. o **Q**uia tu es deus solus: cetera patet. p **E**xortus autem sue hec est quarta pars huius capitulo: quod nuptiarum celebratio cum deo: **E**xortus autem sue secundum: quod familia sua: ipsa tamen disponente: et per ipsam lira usque ibi: q **E**t adiutoria. **R**ea. **T**o. i. ad iuradum induxit. r **E**t dum hebreus secundum: ut sic est aspectus filie et viri sui gaudenter et de regimine suo eos doceret: Letera patent.

* t **E**t factum est circa tc. quod benevolentia dominus per bonum platem quod per raguel est degnata: debet esse sollicitus inquirere diligenter circa sacerdotes et eorum parochias quod se habeant: et si inuenient scadentia remedium adhibere: si autem statim salutiferum in domino cōgaudere. **L**a. IX

Glorya dei scriptum est illud: quod actu est circa tobiam in termino vie pietatis: hic per describit quod actu est per eum in termino vie angelicae: nam ultra processus ad recuperandum debitum a gabebo: et dividitur in tres partes: quod primo circa hunc ponit benitum tobie deponit. secundo angelus commendatio: ibi: **T**unc raphael. Tertio fratrum congratulationis: ibi: **L**ucus ingressus est. Circa dominum deum: s **T**unc vo. to. an. ad se: ut iret ad recuperandum debitum. t **S**ime ipsa tra. II. ser. tc. humilietur loquens et gratitudo: ut imperret ab eo nouum beneficium. v **T**unc obsecro te tc. siue ser. i. seruos ad eundum tecum aptos. x **E**t ya. ad ga. tc. hunc per videt per dicere. s. dicti. iiii. ca. vbi dicitur quod sara filia raguel in rages ciuitate mediorum audiuit in properium ab una ex ancillis prius: et sic videt per raguel et gabriel mannerem in eadem ciuitate: pp. quod non oportebat angelum assumere suos et aialia ut iret ad gabrielum quod ad multum distante locum. Ad quod potest dici quod dicitur in ciuitates distantes in regno meum: Reginum eodem nomine nomine: sic in regno fracie sunt plures ville distantes quod in eodem nomine nomine: et in una manebat regalis.

Amoris **E**t **T**unc vo. to. tc. quod angelus ad prius deuotas tobie iuxta ad reperendum debitum gabriel: quod erat sibi a pte impositum: nec tamen bono modo facere posset: significans quod sacerdos curat habens omnem ecclesie ipossum sibi quod est graue sat: rogare debet hoeres literatos et bonos: quod per angelum significatur: ut iuuem eum in onere sibi ipossum inducendo pp. suum ad solutionem deinceps talentorum: quod significatur iplerio decem maddatorum: et ut viciat deuote ad nuptiale suum quod in ecclesia celebratur.

Nico. de lyra

dormi post labore orationis. **E**t benevolentia per describit raguel et anna gloriam actionem cum deo: g **B**enedicimur te deo iste: hunc ei sum vita deo: et omnis: erat tamen deo iste sparserit per legem ab eo recepta: et sparsa cultus.

b **Q**uia non contumeliam: quod per timebam. i **E**t exclusus secundum virgines filie nra. k **A**misit et secundum erat ei eis sara unica: et sicut tobias unicus pareretur suis: ut per ipsum ex predictis.

l **F**ac eos dominus plebejus benevolentia vnde et genitum: m **E**t sacrificium auctum extra hierosolimam offerre. n **C**og. vni. gen. iter quod erat filii iste capitulati. o **Q**uia tu es deus solus: cetera patet. p **E**xortus autem sue hec est quarta pars huius capitulo: quod nuptiarum celebratio cum deo: **E**xortus autem sue secundum: quod familia sua: ipsa disponente: et per ipsam lira usque ibi: q **E**t adiutoria. **R**ea. **T**o. i. ad iuradum induxit. r **E**t dum hebreus secundum: ut sic est aspectus filie et viri sui gaudenter et de regimine suo eos doceret: Letera patent.

* t **E**t factum est circa tc. quod benevolentia dominus per bonum platem quod per raguel est degnata: debet esse sollicitus inquirere diligenter circa sacerdotes et eorum parochias quod se habeant: et si inuenient scadentia remedium adhibere: si autem statim salutiferum in domino cōgaudere. **L**a. IX

Glorya dei scriptum est illud: quod actu est circa tobiam in termino vie pietatis: hic per describit quod actu est per eum in termino vie angelicae: nam ultra processus ad recuperandum debitum a gabebo: et dividitur in tres partes: quod primo circa hunc ponit benitum tobie deponit. secundo angelus commendatio: ibi: **T**unc raphael. Tertio fratrum congratulationis: ibi: **L**ucus ingressus est. Circa dominum deum: s **T**unc vo. to. an. ad se: ut iret ad recuperandum debitum. t **S**ime ipsa tra. II. ser. tc. humilietur loquens et gratitudo: ut imperret ab eo nouum beneficium. v **T**unc obsecro te tc. siue ser. i. seruos ad eundum tecum aptos. x **E**t ya. ad ga. tc. hunc per videt per dicere. s. dicti. iiii. ca. vbi dicitur quod sara filia raguel in rages ciuitate mediorum audiuit in properium ab una ex ancillis prius: et sic videt per raguel et gabriel mannerem in eadem ciuitate: pp. quod non oportebat angelum assumere suos et aialia ut iret ad gabrielum quod ad multum distante locum. Ad quod potest dici quod dicitur in ciuitates distantes in regno meum: Reginum eodem nomine nomine: sic in regno fracie sunt plures ville distantes quod in eodem nomine nomine: et in una manebat regalis.

Amoris **E**t **T**unc vo. to. tc. quod angelus ad prius deuotas tobie iuxta ad reperendum debitum gabriel: quod erat sibi a pte impositum: nec tamen bono modo facere posset: significans quod sacerdos curat habens omnem ecclesie ipossum sibi quod est graue sat: rogare debet hoeres literatos et bonos: quod per angelum significatur: ut iuuem eum in onere sibi ipossum inducendo pp. suum ad solutionem deinceps talentorum: quod significatur iplerio decem maddatorum: et ut viciat deuote ad nuptiale suum quod in ecclesia celebratur.

G *T*ibi et ecclie in quibus facit ipse de aq' vinu nouu. i. in lege ostendit spualem intellectum.

A ad nuptias meas. *S*cis enim ipse qm' nuerat p' me? dies: et si tardauerero una die pl' otristat aia ei'. *E*t certe vides quo adiurauit me raguel cui adiura? *P*ropter qd' aic' v' q' tuor stabilitate. *D*icitores de genetivu spnere no possu. *L*uc raphael assumes qttu' d' tib' p' q' alij colligunt. *T*eoz q' p' d'cauit. vñ ap's: seru' o'm me feci. *A* q' fratre i'firmitate onera charitate subdit' porat. tales adiuuante raphael pducunt gabelu' ad nuptias tobie: cū ad u'nat' ecclie nouos p'los xpo opitulat' p' dicatores adducunt.

*O*r ex suis raguel' et duos camelos: i' rages ciuitate' medoꝝ prexit: et inuenies gabelu' dedit ei chirogra-

a *Fidei obedientia.*

b *Xpo:*

phu' susu': et recipit oez pecunia. Indicauitq' ei d' tōbia filio tobie oia q' gesta sūt: fecitq' eū secu' veire

a *Xpi ecclie.*

ad nuptias. *C*u'q' igrillus eēt domu' raguel: iu'et g'

a *T*rop' cū ecclia uiuat'. b *Vñ:* Osculef me osculo oris sui.

c *O*ccurrut fideles de genibus xpo: occurrit xps eis sine quo n' tōbia discubet' et exiliis osculati sūt seiuicē. *E*t

bil possumus agere. a *P' gaudio.*

fleuit gabel': b'ndixitq' deū et dixit: b'ndicat te d'fis de' isrl': qr' fili' es optimi viri et iusti: et timet' deū: et o'

elemosynas faciet'. *E*t dicat b'ndictio sup vxorez q'

tuu': et sup paretes vros: trideat' filios vros: et fili' os filioz vros v'lsq' in fti' et qrt' generatione: et sit v'

a *Carnale: vel opus: vel imitatores.*

sēmē vrm b'ndictū a deo isrl': q' regnat i' scl'a scl'or'.

*C*u'q' oes dixissent amē: accesserit ad uiuiu'. *S*z et cū timore dñi nuptiaz uiuiu' exercebat. *C*a. X

a *T*in ecclia de genib'. b *Xps.*

B *O*lam v'lo mōras faceret tōbias cā nu-

a *Q' de ludeis sigillatis credut' dolēt' q' xps tardat redire ad reliq'as isrl'.*

*A*ptiaz: sollicit' erat p' ei' tōbias dices: b

Putas q're morat' fili' me' aut q're detet' ē ibi. *P*u' s-

tas ne gabel' mortu' ē et nemo reddit illi pecunia.

*C*epit at' otristari nimis ipse et ana vxor eius cū eo:

et ceperit abo sil' flere: eo q' die statuto minie reute-

ret filius eoz ad eos. *F*lebat ig'is mater eius irre-

mediabilibus lachrymis atq' dicebat: *H*u' me fi-

gi q' lram legis p'

*L*xx. iterp'tes acce-

perit: et iō fidē citi' suscepit. *C*a. X

*O*lam v'lo Sequit: a *S*atis fi-

tis fi. zc. l. q' d' iu'- delis credunt se su-

ol'g' solant: credētes q' reuertat ad eos dñs: et ois isrl' salu' fiat: fidel' ei' ē deus q' hoc p'misit.

*R*o. ii. d *A*t v'lo ra. cū plenitudo genitū in trauerit nemo p'hi-

bere p'ot: qui dñs salutē isrl' tribuat:

et cecitatez ei' q' ex pte cōtig' respiciat. Recordat' ē ei'

dñia clemētia: qm' tristitia magna et cōtinu' dolor: ē iu-

deis creditib' p' fratrib' infidelib'.

G Tradi-

* guel: et in alia gabel'. *T*el ali' p' dici q' p' nomē cui' t' rages nō solū intelligit ipa ciuitas: s' etiā totū territoriu' illi subiacēt ciuitati: qd' ē aliquā sat' magnū: sic p'z d' territo'rio Januens' et in ciuitate manebat raguel: in loco v'lo territo'riū sat' distat' gabel'. et subdit' rō petitiōis: a *S*cis em' ipse zc. in quibus p'sci p' iter n'rm. b *E*t si tardauerero zc. t'mēs de morte mea v'l i'firmitate. et subdit' alia rō sūpta ex pte raguel' cū subdit' c *E*t certe vides zc. et p'z l'ra. d *L*uc raphael. *D*ic p'nr describit angeli p'descēsio/ cū dr: *L*uc raphael assu. zc. vt iret honest' i' specie hois ap' par'es. e *E*t duos ca. vñu' p' se: aliū p' gabelo secu' addu' cedo. Letera patet. f *L*uc igrillus. *D*ic p'nr describit fratra congratulatio/ cū dr: *L*uc igrillus eēt domu' raguel'. s. gabel' veniēs cū āgelo. g *I*nuenit to. dis. in cō uiu' nuptiaz suaz. b *E*t exiliis. s. tōbias. i *O*scu' lati sūt sein. in signū amicicie. k *E*t fleuit ga. Ex pte state. l *B*nidicit' deū. de bonis collat' tōbie. m *E*t dixit: bñ. te de'. i. m'luplacet te in bonis sp'nalib' et tpalib'. n *Quia fil' es op.* O' tu' ad seipni. o *E*t iusti. erga p'ximū. p *E*t time. deū. ei' offensam cauendo. q *E*t elemosynas fa. miseria pauper' relevādo. r *E*t dicat bñ. sup vx. su. pp' fecunditat' ei' in ple et mo' honestatē. s *E*t sup pa. vros. pp' bonitatē v'az: dr' em' cōit' de bonis filiis et filiabua: bñdicat p' q' genuit et mater q' portauit. t *E*t videat' zc. desiderat' em' paretes videre m'luplaciōne sūt sui semis in lōginquā. v *E*t sit semē zc. ipm' multiplacō in sp'nalib' bonis et tpalib'. x *L*uc o'cs dixis. amē. optādo hui' or'ōnis i'pletionē. y *E*ccesserit ad cō. nuptiale. z *S*z et cū timore do. et nō cū dissolutiōib' et ebrietatib' q' a multe in calib' solēt fieri indecēter. *C*a. X

Q Uam vero mo. fa. to. Descripto supius itiner' tobie p'gressu: h' p'nr agit de ipius regressu. cui' p'mo

describit' ordiatio. scd' ordiati p'secutio. vi. ca. tertio

diuini secreti reuelatio. vii. ca. Prima in duas: q' p'mo ponit

regressus tōbie motua rō. scd' eiusdē debita dispositio/ ibi: *L*uc v'bz. Motua rō regressus tōbie iunioris erat tristitia pareti' de mora eius q' p'mo declarat. Scd' allegaf/ ibi: At v'lo raguel. Circa primū p'mo ponit q'rulatio p'ris/ cū dr:

*L*u' v'lo moras faceret. ibi. s. in domo raguelis p' nuptiis. b *S*ollicit' erat p' ei' more cāz ignorās. c *P*utas

quare mo. fili' me' hois em' sollicito et ignorāti cāz rei de q' sollicitat' occurrit multe cogitationes de varijs causis possibilibus: q' tñ vt in plurib' nō sunt vere. d *A*ut q're deten-

tus ē ibi. timebat ne forte aliqd mal'i fecisset vñ detetus fuisser: vel i'firmitatē i'currisset: vel q' gabel' mortu' fuisse: et sic

esett negociū ipeditū. e *E*t ceperit abo sil' fl. eo q' die sta. zc. Cōputauerit em' dietas itiner' eūdo et redūdo et sic dixerat tali die poterit' hu' reuerti/ q' tñ nō fuit factum pp' celebrationez nuptiaz. f *F*lebat ig'is m'f ei'. Dic p'nr describit' in sp'ali lamētatio matris. Et p'z l'ra v'lsq' ibi: g *L*umē oculoy no. q' p' ia' erat cec': et m'f ex fletu et se-

nectute disponebat ad cecitate. h *B*aculū sene. no. nā sic infirm' baculo sustēta: sic paretes in senectute debet a fli'liis sustētari. i *S*olatiū vite no. mltū em' psolant' pare-

tes ex p'ntia bonoz filioz. k *S*pē poste. no. erat em' se-

nes et tōbias erat eis vnic': vt. s. dictū ē. et iō nullā p'spitat' spez habebat nisi p'pm. iō cōcludit. l *O*ia sil' in te vno

h'ites. i. cu' oia illa nō habeam' nisi p' tuā p'sonā. m *E*te

nō debuim' di. a. no. q' mai' bonu' nō ē exponēdū piculo p' recuperatiōe minoris boni: cuiusmōi erat debitum gabeli.

n *L*ui dicebat lo. ipaz psolado: in q' apparet ei' magna p'sectio q' posuit' in afflitiōe p' filio: p' senectute: et etiā pauprata: nihilominus tñ psolabat eā. o *S*atis fi-

delis ē vir ille. Hoc em' firmis tenebat pp' v'ba q' ab āge- lo in specie viri apparet' te audierat. Letera patet. p *A*t v'lo raguel zc. Dic p'nr ponit dicte rōnis allegatio: et h' pte

verba raguelis ipm' aplius detinere volētis. Et p'z l'ra v'lsq' ibi: q *E*go noui q' pater me' zc. Dic em' sciebat p' te neritudinē affectus parentū ad seipm: quā expientia m'luplaciōni certitudinaliter cognouerat. r *L*uc verbis multis

zc. Dic p'nr describit' recessus debita dispositio: p' hoc q' raguel tradidit tōbie filiis suam secum dicendam: et partem bo-

noz suorum p'unc tōbie contingēt. Et patet l'ra v'lsq' ibi: *In pueris:

A moraliter. a *L*u' vero moras fa. to. zc. Per fletu parentū tōbie ex el' mora: significat' mystice suspiria scd' p'atz de mora xpi v'cturi in mūdu. n *L*ui dicebat lo. q'

q' significat' cōsolatio pp'bz el' aduentū firmis p'dicantū.

* In pueris:

*D*oraliter

Rū * Et app'hēdē.

Slo. ordi.

La **T**radidit. Remittat in fine
Edoctores ecclie ad ipsum curia ipsa ec-
clie virtutum diuitiis plena ad fidem
illustradab; bonorumque operum suba di-
tada iudeorum gentem ex qua dei filii
supsit carnem. **La. XI**

Omnis reuerteret se
b **P**recedam. **Be.**
Volunt illuminat e pppls
genuis pcedit diuina g. a ad illumini-
nandam cecitate iudeorum: ut i libris
alstante suis cognoscatur xpm vesp hoim et
vesp deum: et sic tadem qm si viso ange-
lo et filio suo qm diu non viderat
multum gaudeat: tadem s. se ecclie d
gemitibz pgregate mysteriorz coio-
ne piugat. c **B**landimento.
Be. Canis gaudebat duz tecta
dnoz diu iuisa reuiseret: gaudet
doctores cu d effectu sui opis cu
iudea a dno recolligendam intelligat
gaudet d pmio vite eterne et cun-
cti electi eodem pmio corda exulta-
rada pdicunt: et statim aduenturam
gram scispns edunt. d **E**xur-
ges ce. Audito a doctoribz vbo
salutis: exurgit pppls iudeoz d p-
fidie sue cecitate longa et amore
currit ad dnm: s offendens gressi-
b opez donec renat et instruct
i xpo fidei et operationis lumine p-
piat. e **T**unc su. **Be.** Dns cre-
dentibz apie reuelat qmta sit anti-
qm hosti malicia: qm ipm i passione de-
uorare gestiuit: s p h occisus me-
bra sua. i eos qm an tenebat ami-
sit. f **A**lbugo ex o. **Be.** Ha-
bet adhuc pppls iudeoz velamen
tum

alst pſtola/
retur

Ro. 10. A.

ភាគទី២

Tobie La. XI

Vbis multi rogaret rāguel tobiā: t ille
a eū nulla rōne vellet audire: tradidit ei
sarā t dimidiā pte ois subē suę i pue-
rl i puell i pecudib i camel t i vaccl
t pecūnia multa: t saluū atq gaudentē
dimisit eū a se dices: **A**ngel^o ei dñi sā
ct^o sit i itinere vro: pducatq vos ico-
lumes: t iueniat loia rctē circa parētes
vros: t videat ocli mei filios vrost pūs
qz moriar. **E**t apphēdētes parētes fi-
liā sua: osculati sūt eā: t dimiserūt ire
monētes eā honorare soceros: dilige-
re maritū: regere familiā: gubernare do-
mū: t seiāpam irrep̄hēsibile exhibere.
O **V**incs reuerterēt! **C**a. XI
puenerūt ad charrā q ē in
medio itinere ḥ niniuē vñ
decio die. **B**ixitq ḥgel^o:
Tobia frat: scis quēadmodū reliqst
p̄rem tuū: **S**i placet itaqz tibi hceda-
m^o: t lēto gradu seqn̄t iter nrm familie
sil cū cōiuge tua t cū aialib^o. **C**ūqz h
placuisset vt irēt: dixit raphael ad to-
biā: **L**olle tecū ex felle piscl: erit ei ne-
cessariū. **L**ulit itaqz tobias ex felle illo
t abieit. **A**nna āt sedebat sec^o viā q̄ti-
die i supcilio mōtl: vñ respicere potat
d lōgiq. **E**t dū ex eodē loco speclaret
aduētū ei^o: vidit a lōge: t ilico coguit
vētēte filiū suū: currētqz nūciauit viro
suo dices: **E**cce vēt fili^o tu^o. **B**ixitqz
raphael ad tobiā: **A**t vbi itroierl do-
mū tuā statī adora dñz deū tuū t grās
agēs ci: accede ad p̄rez tuū t osculare
eū. **S**tatiqz lini sup oclōs ei^o ex felle isto
piscl qd portas tecū. **S**ciat ei qm̄ mor-
apiet ocli ei^o: t videbit p̄f tu^o lumē celi
a **T**qz salutē donū p̄nūciat t sic dñs corda illūiat.
Doctorēs ecclie q hereticos q̄si lupos a sumi pa-
storis ouili fugant.
t i aspectu tuo gaudebit. **T**ūc h̄cucūn-
rit cāis q sil fuerat i via: t q̄si nūci^o ad-
a **T** cauda finis corporis: p̄fectionē significat vel mer-
cedē que in fine tribuit.
c ueniēs blādiūnto suē caudē gaudebat
d **E**t exurgēs ccc p̄f ei^o: cepit offēdēs pe-
a **T** assensu. b **T** ei qui veritatis lumē cognouit.
dib^o currē: t dāta māu puero: occurrit
obuiā filio suo. **E**t suscipiēs osculat^oē
a **T** qz sero. b **T** qz credūt in xp̄o.
eū cū vxore sua: t cepert flēre h̄ gau-
dio. **C**ūqz adorassent deū t grās egis-
sēt: p̄sedēt. **T**ūc sumēs tobias d̄ felle
a **T** indeorū pp̄ls postqz amarissimā antiq̄ hostis
maliciā cognouerit amissaz recipiet lucē.
piscl: liniuit oclōs p̄fisi sui. **E**t sustinuit
q̄si dimidiā fere horā: et cepit albugo
a **T** q sp̄s significat: qz nōdū vinit t iāsatū ē h̄
sperat: si aut qd nō vident^o sp̄am^o p̄ patiam expecta-
m^o: cuā gelica qz pabola sub noīe pāls t vini t ou-
tres sumas x̄utes exp̄mit charitatē. s. fidē t sp̄e.
ex oculis ei^o q̄si mēbrana dūi egredi.

Nico. de l'Yra

stitate pingalē: et p prudētē et bone/ G
stam cōuersationem.
¶ d Et apphē. hui⁹ līe sensus D
lralis ē simplē moralis. La. XI
Q Anq reuer. Descripta di/
spositiōe ad regressū. b̄n̄r D
describit ipē regressus: et p/
mo q̄tū ad duos pcedētes. scđo q̄tū
ad alios s̄sequētes ibi: Ingressa ē
etia. Prima adhuc i tres: q̄r p̄mo de/
scribit raphaelis et tobie reūsio. scđo
pōit parētū obuiatio ibi: Et exurges
tertio bñficiū collatio ibi: Tunc su/
mēs. Circa p̄mū scidū q̄ oēs d comi/
tiua tobie iunioris sil recesserūt d do/
mo raguel: s̄ nō oēs veneſit sil ad to/
biā seniorē: nā raphael et tobias i via
dimiserūt alios: vt citi⁹ veniret ad to/
biā seniorē ex rōnabili cā: vt videbūt
līaz exponēdo: q̄ lī sit i plū planaz
aliq̄ tñ exponēt breuis discurrendo.
k Undecio die. B̄ n̄ pōt intelligi
a principio itineri: nā tobias fuit p̄ du/
ae hebdomadas in domo raguel: vt
dictū ē. s. viij. ca. pp̄t qd intelligit a
recessu de domo raguel. l Scis
quēad. re. t̄c. s. pauperē et cecū et ig/
nominiōsū: nō decet q̄ i tali statu ab
vroxē tua et familia d domo dinitē et
honorabili veniētib⁹ sic inueniat.
m Si pla ita. ti. p̄ce. s. ad amo/
uedū istos defec̄t: ex b̄ ptz q̄ bonū ē
honestatē sui stat⁹ et generi cōserua/
re. alīs āgel⁹ b̄ nō docuissit. Leta pa/
tēt v̄sq̄ ibi: n At ybi intro. t̄c.
ex b̄ loco b̄r exēplū q̄ hoīes d nego/
ciatiōib⁹ seu pigrinatiōib⁹ reuerten/
tes pri⁹ debēt gr̄as agere d diuīa p/
rectiōe q̄ se ponat ad narrādū rumo/
res et trufas. o Abor⁹ ope. ocul/
ei⁹. cito. s. post q̄si p̄ dimidiis horāt
vt b̄r. i. p Lūc p̄cur. ca. gaudēs
q̄ reuertebas ad locū vbi fuerat nu/
trit⁹. q Et exur. ce. Dic b̄n̄r sub/
dit parētū obuiatio cū dr: r Le/
pit of. pe. cur. nā p̄ gaudio festina/
bat occurtere filio suo. s Et da/
ma. p̄y. dirigēti gress⁹ ei⁹. t Lū/
ado. deū. gr̄as agēdo d cōsuatiōe
filij i via. v Lōsegerūt. ad q̄rēdū
d suo statu et d p̄gressu ei⁹ et regressu:
sic ei redēntes d negotiatiōe aut pi/
grinatiōe pri⁹ debēt deū adorare q̄
ruores referre: vt dictū ē: sic amici su/
os suscipiētes dnt pri⁹ deo gr̄as agē
q̄ d talib⁹ interrogare. t Lūc su/
to. t̄c. Dic b̄n̄r describit bñficiū col/
latio. s. tobie senioris illūtatio. cū dr:
y Et ce. al. t̄c. q̄slī mē. i. pellicla.
z Qui egre. et q̄ ptz q̄ el⁹ cecitas
* nō eratex
Morali. Lūc re. t̄c. m Si
pla. t̄c. Per b̄ moralit̄ significat q̄
debilib⁹ sp̄u p̄cedū ē d q̄uorib⁹ ipo/
nēdis. + Anna at se. t̄c. Per b̄
mystice significat q̄ synagoga p̄ legl/
p̄tos inq̄rebat i schiur⁹ adūet⁹ xp̄isti/
gna: q̄usq̄ vidit ip̄letū p̄ ap̄los q̄ sue/
rūt d iudea et p̄ eos gaudēt nūciauit.
v Lūc su. to. t̄c. Per hāc linitio
nē significat charismatiūnctio q̄n̄ in/
de⁹ aliq̄ bapticas a fideli: et tūc exit
albugo d ocul⁹ mētalib⁹ bapticati q̄n̄
velamē qd ē sup̄ ocl̄os iudeoz auſer/
tur ab eo p̄ illūtationē fidei xp̄iane.
vn̄ et ab ocul⁹ Pauli exierūt albugi/
nes tāq̄ squame et ad hanc illūtia/
tionem sequit laus diuina.

Gnos sum⁹ cecit? In eis
dītās nō ē. q̄ at fragilitat⁹ & iegrat⁹ oſci dī
cūt: dñe de⁹ illumia te
nebras meas: a dño il
luminantur. **I**n
gressa est. **L**ucē grē
spūal q̄ leptiformis ē:
significat post septē di
es illuminatiōis ingre
dit vxor: qz postq̄ iu
dea q̄ fidē illuminata fu
erit postq̄ ḡaz spūsc̄i
acceptit īgrediet ad ea
eccliauit sit vñū ouilez
vn⁹ pastor: z sit dom⁹
xpi vñavno lapide an
gulari firmata.

Joh.10.c.

Sancta scripturaz quā in dea gentibus cōmiserat.
pecunia quā recepat a gabelo. **E**t narrauit parē
bus suis oia bñficia dei q̄ fecisset circa eū q̄ hoiez q̄
ei duxerat. **E**lenētqz achior & nabath p̄sobrini to
bie: gaudētes ad tobiam: & p̄gratulātes ei de oib⁹ bo
nis q̄ circa illū ofiderat de⁹. **E**t p̄ septē dies epūlā
tes oēs cū gaudio magno gauisi sunt. **C**a. XII

Tunc vocauit ad se tobias filiū suū/di
xitq̄ ei: quid possum⁹ dare viro isti sc̄to
q̄ vēit tecū: **R**ñdēs tobias dixit p̄i suo:
Př quā mercedē dabim⁹ ei: aut qđ di
gnū posit eē bñficijs ei⁹. **D**e duxit & reduxit sanū: i
pecuniā a gabelo ip̄e recēpit: vxorez ip̄e me h̄fe fe
cit: & demoniū ip̄e ab ea cōpescuit: gaudiū parētib⁹
ei⁹ fecit: meip̄m a deuoratōe pisces erupuit: te q̄z vide
re fecit lumē celū: & bonis oib⁹ q̄ euaz repleti sumus.
Quid illi ad hēc poterim⁹ dignū dare? **S**z peto te k
p̄ mi: vt roges eū si forte dignabit̄ medietatē d̄ oib⁹ q̄ illata sūt sibi assumere. **E**t vocātes eū p̄ sc̄z &
fili⁹: tulest̄ eū ī tē & rogare ceperit vt dignaret dimi
diā p̄tē oīm q̄ attulerat acceptā h̄re. **T**unc dixit eis
a quo oia. **T**in exēpli alis. **C**laudate. m
occle: **B**ñdicite dēū celī & cōdrā oib⁹ viuētib⁹ p̄fite
a bñ agētib⁹. **T**mysteria tegēda: opa dñi p̄dicanda.
mini ei: qz fecit vōbiscū miscdiaz suā. **E**temi sācīm p
regi abscōdere bonū ē: opa āt dei reuelare & p̄fiteri
a vel honorificā. **T**in sinu paupis abscōdita. s
honōrificū ē. **B**ona ē orō cū ieiunio & elemosyna:
a T in sinu paupis.

magl̄ q̄ thesauros auri rēcōdere: qm̄ elemosyna a
a T anime.
mōrte liberat: & ip̄a ē q̄ purgat p̄ctā & facit iuēire vi
tā q̄ diligit iniqtatē odit aīaz suā.
Qui āt faciūt p̄ctm & iniqtatē: hostes sunt
aiē suę. **M**anifesto ḡ vob̄ veritatē: & nō abscōdā a &
vob̄ occētū fmonē. **N**si orabas cū lachrymis & se &
peliebas mortuos: & derelinq̄bas prādū tuū: & mor
tuos abscōdebas p̄ diē ī domo tua: & nocte sepelie
a T q̄ accepta ē cū his oib⁹ misericordie. **b** Corigit deus filiū
quem recipit: quis em̄ filius quē nō corripit pater.
bas eos: ego obtūlī orōnē tuā dño. **E**t quia accē
ptus eras deo: necesse fuit vt temptatio pbaret te. a
Caplm. XII **b** Et nūc misit me dñi vt curarē tet
Be. Reditur in celū an.

Enō erat ex corruptiōe ocl̄oz: s̄ ex opimēto macl̄az: nec ē **C**
incōueniēs q̄ hec curatio fuerit ex vōtū selli: cū illa macula
fuerit res corpali: vt dīctū ē. s. vi. ca. & sequit̄ ḡtarūactio p̄
mo cōfē/cū dī: **E**t glificabāt dēū ip̄e videli
cet vxor ei⁹: & oēs q̄ sciebant
ei⁹. **D**icebatq̄ tobis: Bñdi a
co te dñe de⁹ isrl̄: qz tu castiga b
sti me et tu saluasti me. **E**t ec
ce ego video tobiam filiū meū.
Ingressa ē etiā post septē di
a T diuēse fidellū psone.
es saravxor filij ei⁹ & oīs fami
lia & pecora sana: & camelī &
a T virtutes ecclesie.
pecunia mltā vxoris: s̄ & illa
pecunia quā in dea gentibus cōmiserat.

Enō collatio: b p̄n̄ describīt secrētoz dei reuelatiō
t p̄mo respectu p̄teritor̄ sc̄do respectu futuroz: ca. viii.

Pris ī duas: qz p̄mo ponit hui⁹ reuelatiōis occasio. sc̄do ip

la reuelatio/ibit: **T**unc dixit eis. Occasio vō hui⁹ reuelatiōis

fuit retritutio mercedis quā p̄ & fili⁹ āgelo facē voluerūt:

credētes ip̄m hoiez ee. Circa quāz retritutio p̄mo ponit

p̄ris & fili⁹ adinūicē collatio/cū dī: **T**unc voca. ad se to
z. ad p̄ferēdū de mercede sui duxoris. b **P**ater quā
mer. z. q. d. nō h̄m̄ aliqd sufficiēs ad retritutio sibi: &
ad b̄ allegat octo bñficia p̄ ductorē suum ei collata/ dicens:

AHe duxit z. & p̄t̄ ex p̄dicti l̄fa. sc̄do s̄bdit hui⁹ roga
tio/cū dī: k **S**z peto te p̄f z. medietas enī alia erat

eis p̄ victu & vestitu suo & familie necessaria. **T**unc dī
xit. b p̄n̄ describīt reuelatio p̄t̄l̄ ignote. Circa quā āge
lus p̄mittit quādā p̄fationē. sc̄do s̄bdit suā reuelationē/ibit

Hāifesto. Circa p̄mū dī: **T**unc dixit eis. s. āgel⁹. m. **O**c
culte. qz traxerāt eū ad p̄t̄: vt dīctū ē. n **B**ñdicite de
um ce. h̄ em̄ sit de⁹ totū creature: dī spālit de⁹ celū. nā ibi
reducet glā sua mō spāli. o **E**t corā z. tāq̄ de bñficijs
ei⁹ āgi. p **E**teni sācfm. i. secretū. q **R**cg. s. terreni.
r **A**bscōdere bo. ē. nō em̄ possēt bñ regere regnū suū
si reuelares coī secretū suuz. s **O**pa āt z. q̄ cedit ad
honorē dei & bonū illoz q̄ reuelat̄: vt ad laudādū dei alios
iūtēt: pp̄ q̄ ybi nō appetet dei laudatio s̄ magl̄ derilio: **D**
h̄ nō ē agēdū: s̄ic in isidelib⁹ obſiāt̄. pp̄ q̄ dicit salvator
Dat. v. a. Molite scām dare canib⁹: nec mar. z. **B**o
na ē orō z. nā p̄ ieiunī sanan̄ pestes corporis. p̄ orōnē vō
pestes mēt̄. v **E**l elemosyna z. nā ip̄a ē satissactoria
p̄ petis: vt dīctū ē. s. & p̄ p̄ns introductoria ad regnū glie ce
lest̄: thesauri vō. nō valēt nisi ad p̄missionē vite p̄n̄: quam
etiā frēqnē abbreviāt̄: nā mlti iugulanz p̄ thesaurz suis. ce
tera patēt ex dicti. r **H**āifesto ḡ. b p̄n̄ āgel⁹ abscōdita
apit vitarē. & p̄mo q̄tū ad bñficia q̄ fecit tobie & sare. sc̄do
q̄tū ad ea q̄ gessit in hāana effigie/ibit: **D**ixitq̄ els. Circa p
mū p̄mo recitat tobie meritū/dicēs: y **O**si orabas z.
Et p̄t̄ ex dicti. s. i. z. v. ca. 3 **E**go obtū. z. nā āgelis sāt
administrator̄ sp̄ns in mīsteriū mīssi. pp̄ eos q̄ capiūt here
ditatē salut̄: **H**eb. i. d. Sc̄dā tñ q̄ āgeli nō offēt oīones
iustoz corā dñi ad aliqd sibi māfestādū: nā oia sūt nuda et
agta ocul̄ ei⁹ etiā aīq̄ sīt̄: s̄ ad p̄sulēdū sup̄ b̄ diuinū q̄siliū
q̄d. pp̄ b̄ sit agēdū circa iustos. vñ & pp̄ hoc fuit missus a
deo ad illuminādū tobiam: vt postea s̄bdit: a **N**ecessē su
it z. i. fuit vtile tibi p̄ meritū: & alijs p̄ exēpli. & sic dī ī p̄n̄
cipio porphyrij. Cū sit necessariū grīsorori. i. vīle. b **E**n
nunc mi. me dñs. pp̄ tuū & sare meritū: vt dīctū ē. s. iiii.
ca. c **E**go ei suz ra. āge. noīant̄ em̄ āgeli in scriptura
s̄m cōueniētā ad officia. pp̄ q̄ mittunt̄. vñ **E**la. vi. c. An
gel⁹ missus ad purgādū labia esāie vocat seraph: q̄uis nō
eset d̄ ordīe seraphīco: & sic āgel⁹ iste vocat raphael. s. medi
cus v̄l̄ mediciā dei: quia missus fuit ad sanandum tobiam.
Ten⁹ ex septē q̄ asta. z. nō accipit̄ h̄ astare. put̄ distī
guit̄ āgeli assūtētes a mīstratib⁹: nā raphael nō ē d̄ supio
rib⁹ ordib⁹ q̄ nō mittunt̄ ad hec iſerlorā: pp̄ q̄d dicunt̄ assī
stētes deo: s̄ de iſerlorib⁹ q̄ mittunt̄. pp̄ q̄d mīstratēs di
cunt̄. raphael āt fuit missus ad curādū tobiam & liberādā sa
rā. s̄ accipit̄ h̄ astare. p̄ esse p̄ntē deo p̄ aptā visionē & fruiti
onē: & h̄ cōuenit̄ āgel: oib⁹ sc̄t̄: q̄ sp̄ vidēt p̄fēz q̄ in cel̄ est.
q̄d āt h̄ dī: **T**en⁹ ex sep̄. accipit̄ nūer⁹ defīminat⁹ p̄ īdefī
minato. s. p̄ vniūtate āgeloz. nā s̄ic dīc **B**reg⁹. homel. xxv
Qm̄ oē ips⁹ sepr̄ dieb⁹ comp̄hēdit̄: recte septenario nūero
vniuersitas designat̄ q̄ in āgel̄ ē valde magna: **D**an. vii. c
Dilia mīlīa mīstrabāt̄ ei: & decies milies cētēa mīlia z.
Lūḡ hec audissent
Moralit̄. s. **Tunc voca. ro. z. p̄ b̄ āt q̄ p̄ & fili⁹ me
R iij * dietatē oīm**

Eccl angelus ap-
Eius qd sit et qua-
re venerit et quo
reversurus sit ex-
ponit: et pps eidem
pplo latius psici-
enti conditione su-
am patet: ostendens
q ipse i pa-
tre: et pater in fi-
lio sit: angelus re-
dit ad deum: tobis
remanet apd
patrem: et pps a s-
delib suis intel-
ligitur diuinitate
patri equalis:
huanitate hoib
cōsubstantialis.

La. XIII
Aperiens at
tobi. Confessus est ve-
ritatem et miseri-
cordia doces be-
neficia dei semp-
tudine et flagel-
la timere: reple-
tusq spiritu pro-
phetie de supna
hierlm multa de-
cata: pplicq iu-
deo i fine seculi
pversus multos
doctores habebit et
pphas q metes
prior ad supna
dsideria accedunt
celesti prie gau-
dia pdicando.

Sed dagn es dñe i eternu: et i dia secula regnu tuu:
a q dñis mortificat et viuiscitat: de. ad in. et re.
†. Re. 2. a i qm tu flagellas et saluas: deduc ad iferos et redu
Sep. 16. b a que vbiq est.
c: et nō ē q effugiat manu tua. Cōfitemini dño si
a qvidentes deū. b q in exemplu alijs.
lij israel: et i cōspectu gētu laudate eū: qm iō disp
sit vos iter gētes q ignorat eū: vt vos enarreti mi
rabilia ei: et faciat scire eos: qz nō est ali de oip
tēs ppter eū. Ipe castigauit nos ppf iniqtates nras
a q nō ppter merita nostra. b q admirates.
et ipe saluabit nos ppter miscdiam suā. Aspice
a q nō tñ securi: beati oēs q timet dñm.
g q fecit vobiscū: et cū timore et tremore pitemi il
a q nō vos: ipse ē em q opaf in vobis. b q qd vos faciat. d
li: regēs seculo exaltate i opib vris. Ego aut i
fra captiuitat meq psitebor illi: qm ostendit mai
stare suā i gēte peccatrice. Cōueritimi itaq pcto
a q declina a malo et fac bonum.
res: et facite iusticiā corā deo: credētes q faciat vo
ro. Cor meū et caro mea exultaerūt i deūvnu. b q nō ē g
biscū miscdiam suā. Ego aut et aia mēa i deo leta
sociosa laus i ore pctoris. q sensualitas. a q in cōsciēta.
himur. Bfidicite dñm oēs electi ei: agite dies le
ticie et pfecti illi. Hierusalē ciuitas dci: castiga
a q peccato.

a q septenari vniuersitatē designat: qz tot
mūd septenario nūero agit: vel p septifor
mi spū q oēs boni replent. b Castam fuisse
parati qūcūs sum missi: de ei ē vbiq.
sēptē q assistam an dñm. Cūq a
a q timore.

hec audissent turbāti sūt: et tremē b
a q hūiliati. b q nō retro ut mali.
tes cēciderūt sup frā i faciē suā.
Dixitq eis agel: Pax vobis. no d
lite timere. Et iēnī cū eēm vobiscū e
p voluntatē dei erā: ipm bfidicite
et cātate illi: videbar qdē vobiscū s
a q necessitate qsi comedebā ut familiarior
eēm vobis nō necessitate: meus em cib ē pa
nis qui de celo dēcedit.

māducāre et bibere: sz ego cibo i b
uisibili et potu q ab hoib videri
a q explico negocio.

nō pōt vtor. Tēpus ē g vt reuer
tar ad euq q me misit: vos aut bñ
a q non me.

dicte deū: et enarrate oia mirabi
a q mirabilis i scis suis. b q exleticia.
lia ei: ipm bfidicite et cātate illi.
Et cū hec dixisset ab aspectu eo k
rū ablāt ē: et vltra euq videre nō
a q trinitati gratias agētes.

potuerit. Tūc pstrati p horas tres i
i faciē bfidixerūt deū. Et exurge m
a q utilitati p rimo stuētes

tes narrāuerūt oia mirabilia ei. n
a q Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

F Pteries at Ca. XIII o
tobias senior os suū
bfidixit dñz et dixit:
a q canticū tobie senioris.
b q et regnē ei nō erit finis

Auit te dñs in opib⁹ manū tuarū: Cōfitere dñs in bō-
nis tuis: et benedic dñs s̄eculorū: vt reedificet in te ta-
a qđ destrucțū erat p p̄ctm. b Tēplū dei sc̄m̄ qđ estis vos.
c Diaboli. vñ: Captiuā duxit captiuitatē. d In futuro.
bēnaculū sūū: et reuocet ad te oēs captiuos: et gāude e
a T̄ sine fine. b Fulgebū iusti sicut sol. c T̄ acti finita terrenitate.
as i dia s̄ecula s̄eculorū. Luce splēdida fulgebis: et oēs g
a Thonorabūt. b Qui remote erāt in regione peccati.
fines tr̄e adorabūt te. Natiōes ex lōginq ad te venierāt:
a T̄ viuentium.
et mūera deferētes adorabūt i te dñm: et terrā tuā i sc̄ti b
a T̄ magni dei. b T̄ contra.
ficationē hēbūt. Nomē ei māgnū iuocabūt i te. M̄ & i
a T̄ ite maledicti in ignē eternā r̄c. b T̄ in mūdo. c T̄ in eternū.
ledicti erūt q̄ st̄eps̄erint te: et cōdēnatī erūt oēs q̄ blas
phemauerint te: b̄ fidic̄iq̄ erūt q̄ edificauerint te. T̄ u k
a T̄ saluatis. b T̄ q̄ ante dis̄p̄si.
aut̄ letaberis in filijs tuis: qm̄ oēs b̄ndicent: et cōgrē-
gabunt ad dñm. Beati oēs qui diligūt te: et qui gau
a T̄ quicquid alij faciant.
dent sup pace tua. Animā mea benedic dñm: qm̄ li
a T̄ ecclēstā que est supra montē posita.
berauit hērusalē ciuitatē suā a cunctis tribulationib⁹
a T̄ merces operū vel aliq̄ imitatores eoz vel naturaliū filioz.
eius dñs deus noster. Beatus ero si fuerint reliquie n
semīnis mei ad videndā claritatē hērūlīm. Dōrte hie
a T̄ celesti p̄uersatiōe. b T̄ s̄idei nitore. c T̄ būt̄ q̄ habitat i domo tua
rusalez ex saphyrō et smarāgdo edificabunt: et ex lapi
dine i secula sc̄loz laudabūt te. a T̄ muri circuēutes. i. sc̄am ecclīam
muniētes sūt lapides p̄ciosi lapides viui q̄ i c̄acharia voluūt sup terrā.
de p̄cioso ois circuēt murōz eius. Ex lapide cādido t
a T̄ domo p̄ris mei māsiōes multe sūt. b T̄ q̄ dilatati sūt charitate sūt
in edificio lapides mūdi a malo et cādidi i bono. c T̄ dīversos p̄uēt
et mūndo oēs plātez ei⁹ sternenf: et p̄ vicōs ei⁹ alleluia p
fidelīa. a T̄ laudate nomē dñi. b T̄ cui oīa ascrībēda. c T̄ nō homo.
cātabilis. B̄ fidic̄dñs q̄ exaltauit eā:
vt sit regnū eius i secula s̄eculorū sup

Et cō-
sumā-
ti r̄c.
a T̄ Et post q̄
dragenari⁹ nūe
r̄ laborios⁹ ē ie
junii et abstinen-
tie: nos aut̄ oēs
hui⁹ vite labo-
res debem⁹ su-
stinere cū dei et
primi dilectionē
et sic fr̄cificabi
m⁹. b T̄ Qui
q̄gita. Sacra-
tu nūez q̄nq̄ge-
nariū trāsierat
nec ad sexagē-
riū q̄ p̄fectionē
(p̄p̄t senariū i
q̄ oīa sc̄ta sūt si-
gnificat) puene-
rat. c T̄ In ho-
ra. Tobias. i.
doctores iudeo-
rū q̄ de b̄ mūndo
exituri p̄pinq̄s
suis anūciāt: q̄r
mūdus ad finē
p̄pinqt et futu-
re vite bona in
primo futura.
d Tobias

* em̄ fuit hērusalē destructa tobia viuente: vt ostendit
sum est. S. i. c. a T̄ In operibus manū tuaz. i. p
pter oga tua mala. b T̄ Cōfitere dñs in bonis. ut
ste viuendo. c T̄ Et benedic dñs. deuote dep̄cando
d T̄ Ut reedificet in te taber. suū. i. templū qđ fuit
inchoatum tēpore cyri vt p̄tz. i. Esdr. iii. et cōsummatū
tēpore darū. j. Esdr. vi. e T̄ Et reuocet ad te oēs ca-
ptiuos. quod fuit tunc impletū q̄ omnes captiuati
hērūlīm habuerūt redeundi licentiā: vt patet. i. Esdr. i.
f T̄ Luce splēdida fulgebis. hoc fuit p̄ncipali-
ter impletuz: quād̄ christus qui est lux mūdi fuit ibide
oblatus: ppter quod sanctus symeon tunc exclamauit
Luce. ii. c. Lumen ad reuelationē gentiū: et gloriā ple-
bis r̄c. g T̄ Et omnes fines terre adorabūt te.
quia ex omnibus mūdi p̄ibus veniebant aliqui adora-
re in hērusalem in dieb⁹ solennib⁹: vt habet Ac. ii.
h T̄ Et terrā tuā in sanctificationē habebūt vñ
terra illa vocat terra sancta. i T̄ Ahaedicti erunt
qui cōtēpserint te. sicut pater de antiocho qui posu-
it idolū in tēplo hērosolymitano: vt habet. i. Dach. i.
k T̄ Benedictiq̄ erūt qui edificauerint te. sicut
pater de corobabel et iesu filio losedech et alijs edificato-
ribus templi: et neemia et socijs eius ciuitatē reedificā-
tibus. Letera patent ex dictis. l T̄ Anima mea be-
nedic dñm. Hic cōsequēter p̄phetas de hērūlīm mysti-
ca: q̄ est triūphās ecclīa: sicut Isa. xiii. p̄pheta loquēs
de rege babylonis trāsīt ad loquendū de supbia et eie-
ctione demonis: vt ibidē fuit ostensum/dicit igī: Ani-
ma mea benedic dñm. ppter tantū beneficiū.
m T̄ Quoniam liberabit hic r̄c. Hoc nō potest intel-
ligi de hērusalem terrena q̄ adhuc est in manibus insti-
tū: nec de hērusalem mystica put accipit p̄ militan-
te ecclēsia que erit in tribulationib⁹ vñq̄ ad mūdi ter-
minū: et ideo intelligit de hērusalem supbia: vbi nulla
tribulatio haber locum: ideo subdit: n T̄ Beatus ero
si fuerint reliquie semīnis mei r̄c. q̄ nō tm̄ deside-
rabat p̄p̄ia beatitudinē sed etiā semīnis sui.
o T̄ Porte hērūlīm ex sa. Per hoc edificiū ex lapidi-
bus p̄ciosis intelligunt merita virtutū: qbus electi ha-
bebunt ingressum ad distinctas mansiones celestis hē-
rūlīm distinctiones meritorum. p T̄ p̄ vicōs
eius alleluia can. i. laudatio dei: p̄ illud ps. Beati
q̄ habitat i domo tua dñi: i secula sc̄loz laudabūt te. P̄
* rank: et cōsequēter ponit ei⁹ p̄pheta de hērūlīm sup
na/ibi: l T̄ Anima mea benedic dñm. In qua ru-
ine angelorū reparant p̄ assūptionē electorū ad ordies
angelorum, ideo subdit: n T̄ Beatus ero si fuerit
reliquie semīnis mei ad videndū clā. hērūlīm: q̄
cōsistit in clara dei vīsione et ei⁹ frūitione. t T̄ Ex lapi-
de p̄cioso r̄c. Per hoc significant merita sanctoꝝ qui
bus merent in celesti hērūlīm collocari. Ca. XIII
E cōsummati sūt. Hic p̄n̄ ponit p̄pheta to
bie tēpē mortis sue: et diuidit in tres p̄tes: q̄ p̄/i
mo circa decursū vite tobie senioris ponit bre-
uis epilogio. sc̄do p̄phetalis exhortatio/ibi: In ho-
ra aut̄. tertio filialis obtēperatio/ibi: factū est aut̄. p̄/
ma pars patet vñq̄ ibi: r T̄ Reliquiū vero vite sue
r̄c. sc̄z spirituali in dñ ordinato. s T̄ Et cum bono
p̄fectu r̄c. sc̄z filialis: qui habet charitatem annexam;
quia sicut p̄cedebat in etate sic p̄fiebat in charitate.
ideo subdit: t T̄ Perrexit in pace. ad lynibū pa-
triā sanctoꝝ adūctū christi expectantiū. v T̄ In hora
aut̄ mor. Hic cōsequēter describit p̄phetalis exhorta-
tio cū dicit: In hora aut̄ mor. sue r̄c. vt verba q̄ de
p̄senti vita recēdēs diceret in cor: dñ filij sui ac nepotū
artius impressa remanerēt. x T̄ Dixitq̄ eis. p̄phe-
tice. y T̄ Prope erit in. r̄c. Jonas em̄ p̄pha p̄i⁹ de-
nūcianerat nīniue subuersionē: s̄z qm̄ ad vñbū el⁹ egerūt
* penitentiam
doraliter. q T̄ Et cōsummati sūt ser. to. loquen-
do de cōsummatiōne glīe. t T̄ Et post q̄ illu. est r̄c.
Numer⁹ quadragenari⁹ significat penitētiā et vite san-
ctitati: eo q̄ moyses helias: et xps legūs ieunasse qđ
draginta dieb⁹ et qđ draginta noctib⁹. Per hoc q̄ p̄ tobias
post sua illūnatiōne virit annis. xl. significat q̄ si alijs
pp̄ria fragilitatev̄l̄ diaboli. p̄curatōe p̄uat̄ fuerit lumie
gē et itez illūnatiōne dñuō mūtere dñ cēto i p̄nis et sc̄ita-
teviēt: et sic dies suos felicis p̄sumare qđ nob̄ pcedat r̄c.
R. usq̄

Glo.ordi.

Ea **T**obias ab. **B** q̄tidie fac̄ xpus
cū mal̄ relictis ad bonoꝝ corda illu-
strāda cōuertis q̄s iuenerit in sene-
ctute bōa: qz in bonis opibꝫ diu stu-
dueſt: alios at p̄terit q̄ diu viuētes
nec p̄ filio sūt maturi: nec canicie bo-
ne actiōis venerādi: s̄z p̄ctōꝝ onēre
icurui. vñ **E**sa. Puer cētū ānoꝝ mo-
riet: z p̄ctōꝝ cētū ānoꝝ maledictus
erit q. s. diu viuēs animi leuitatē nō
deserit. b **S**epelieſt. Sepultu-
ra tobie sīc mundi designat: q̄ dñs
noster cū corpe suo: qd̄ ē ecclia in re-
quiē iutat: ḡgel de societate hoim cō-
gratulatibꝫ z singulos p̄ diuſas mā-
ſtices p̄ meritoꝝ q̄litate collocaſtibꝫ.
Ihesus **Z**achariaſe fuit.

Questio. Querit q̄ tpe q̄busue regi-
bus historia Judith fuerit: ob h̄ p̄ci-
pue: q̄ reges qui ibi erāt negoti ar-
pharāt z nabuchodonosor apud hi-
storias assyrioz z medoz i ordie re-
gū nō regiūt. Apd assyrios ei rex p̄
mus magni nois Min⁹ sult: q̄ in re-
glōe assyrioz Min⁹ cōdidit: quā ni-
Minus
niue vocat hebrei: h̄ post ḡetes plu-
rimas Zoroastē bactrianoz regē: q̄
pm⁹ magicas iuenisse artes v̄r bello
cedidit z ip̄e deceſſit. Lui succedens
v̄ro: semirānis toti⁹ asie regne tenu-
it: babylonīa istaurauit: caputqz assy-
ri regni iſtituit: q̄d diu incōculis po-
tentia stetit. Sz cū arbat⁹ q̄ z cā vates
pfect⁹ medoz natiōe medi⁹ lordan⁹
pallū regē suū babylōie ierſecit: re-
gni nomē ⁊ sumā i medos trāſtulit.
Ita nini ⁊ babylonis regnū in me-
dos trāſlatū q̄ apd latios prochias
p̄ Amulij ⁊ Numitoris: au⁹ aī res ſe-
ſiluie matris romuli regnare cepit.
FParte āt regni tenuere chaldei q̄ ba-
bylonīa ⁊ medos ſibi v̄dicauerūt: cu-
ius pt̄as apud medos p̄rietas fuſt
apd chaldeos. Chaldei āt apd ſtiquā
vir⁹ dignitatē nō illā ſuā fz le illi⁹ ma-
luerit dicere: vñ nabuchodonosor z
ceteri v̄sq ad cyz q̄uis vir⁹ poten-
tes ⁊ noſe clari legant⁹ in nūero regnū
nō habent illuſtrūt. Eo āt tpe q̄ aca-
rias q̄ z oqias ſup duas trib⁹ in hie-
rusalē regnabat: z hierobōs fili⁹ ioas
ſup x. trib⁹ in ſamaria regnū assyri-
ū q̄ arbat⁹ eſt deſtructū atq ad me-
dos trāſlatū: z iteri ſine p̄cipib⁹ res-
agebaſ v̄q ad deiocū regē medoz
q̄ z bathanā p̄didit ciuitatē. In me-
dio āt tpe chaldei p̄ualebat. Deniq
the glathphala ar z salmanasar z ſe-
nacherib reges assyrioz iſdē tēpib⁹
iudeos vafaueſt atq captiuauerūt
anq̄ deioc⁹ apd medos regnaret: po-
ſtea aut̄ nabuchodonosor hierololy-
mā vafauit. Inuenim⁹ tñ iter arba-
tū z deiocū aliqz regū medoz intro-
ducta i chroniel noia vbi refert⁹ poſt
arbatū. xxvii. annis regnante ſolar-
num annis. xxx. in medis regnasse.
poſt eñ medirnū annis. xl. cui ſuccel-
ſit calduceas annis. xxxi. illi Deio-

Ni. dely. Exclus. lxxij.

R. CYRUS
¶ pñiaz; id s̄uerſio illa fuit dilata.
postea vō niniuite reuersi fuerūt ad
victia s̄uerā: xp̄e qđ destructionē ei⁹
stez dixit dñs p̄ Nañ p̄ ham: q̄ de/
ſtructio facta ē p̄ chaldeos: t̄ hāc de/
ſtructioſis appropinq̄tione p̄dixit b̄
tobias. postea vō debellat̄ chaldeis

Prologus

Nō ei excidit vbi dñi et frēs nrī q̄ b
a **T**uuentū.
dispsī sūt a trā isrl: reuertēt ad eā.
a **P**rius. b **M**ulti filij deserit.
Ois autē deb̄ia fra ei⁹ replebit: et
dom⁹ dei q̄ in ea incēsa ē iteꝝ reedi-
ficabit: ibiꝝ reuertent oēs timētes
deū. Et reliquēt gētes idola sua et
a **E**ccliam.
veniēt in hīerālm et inhītabūt in ea:
a **T**id est terrenitatis.
et gaudebūt in ea: oēst reges tērre
adorātes deum isrl. **A**udite ḡ filij
mei p̄rez v̄fīm. Seruite dño i vīta-
a **T**plūlentes alios.
te: et inq̄ritē vt faciat l̄ q̄ placita sūt
illi. Et filij v̄ris mādāte vt faciat
iusticias et elemosynas: vt sint mēo-
res dei et b̄fidicāt eū i oī tpe i vītate
et i tota v̄tute sua. Nūc ḡ filij audi-
te me et nolite manere h̄. **S**z q̄cūq;
a **T** in mūdo q̄ trāsibit et occupisētia eius.
die sep̄lieritis matrem v̄faz circa
me i vno sepulchro: ex eo dirigite
a **T**itētōez cordis. b **T**reliq̄t desideria trā-
gressus v̄ros vt exēat hic: video
na. c **T**trāsgressio mādator⁹ dei q̄ sp̄i⁹ ob⁹
minatio et totius hūani gener⁹ terminabit.
em q̄z inq̄tēs ei⁹ sinē dabit ei. **F**a-
ctū ē at post obitū mīris suę: tobi
as abscēdit ex nūnue cū vxore suę
et filij et filioꝝ filij: et reuersus ē ad
soceros suos. Inueitq; eos icolu-
a **T**ad celestia deducēt
mes: i senectute bona: et curā eorū
a **T**a sceli dilectionē b **T**ad preue luc̄ st̄e, dir-
gesit. Et ipē clāusit d̄clos eoz:
a **T**de q̄ d̄: Lu hereditabis in oib⁹ gēnibus
oēz hereditatē dōm⁹ raguel ipē p-
cepit: viditq; q̄ntā generationē: fu-
a **T**v̄t et videoas filios fil. tuoz pacē sup̄ isrl
lios filioꝝ suoz. Et cōpletū anni
nonagīta et nouē in timore dñi cu-
b gaudio sepelit̄ esū om̄es cognā-
a **T**una. i. generatio p̄ totū orbe q̄rētū dñi
q̄ d̄: Generatio rectoz b̄. b **T**q̄ vita melio-
q̄ p̄fatio sāctior: q̄ i glā dei māere p̄petuo
ti el⁹: Et ois generatio ei⁹ in bēn
vita et in sctā p̄uersatione pmāsi-
ta vt accēpti eēt tā dō q̄z hoib⁹
a **T**angel q̄z nūero sum⁹ sociādi et in ppetu-
supna societate copulādi. b **T**Vtī mites q̄
ipi possidebunt terrā. **E**t: Credo videre boni
domini in terra viuentium.
et cūncit̄ habitātibus in tērra.

Prologus sancti Hieronymi in libro Iudith incipit.

Aud hebreos liber iu-
dith inter agiographa
legitur: cuius aucto-
ritas ad roboranda il-
la que in contentionē veniunt: mi-

Nico. de lyra

p cyz regē persaꝝ fili⁹ ei⁹ cabyſes q ⁊ na
buchodonosor dict⁹ ē viuēte adhuc pre
cepit regnare sup regnū assyrioz in cui
tate Niniue: vt h̄t Judith.i. ex q̄ ptz q̄
hec ciuitas fuerat interim reedificata.
a **M**ō ei exci. ver. do. l. q̄n ē xphē
tia predestinatiōis: q̄ sp ipleſ: qz denūciat
futuz put ē in dispositiōe diuina q̄ ē imu
tabil: ⁊ tal ſuit xphetia Naū ⁊ Tobie d
subuersiōe niniue: q̄n ḥo ē xphetia cō
minatiōis q̄ denūciat aliqd futuz put ē
in causis ſedis.l.in merit⁹ ⁊ demerit⁹ ho
minū nō sp ipleſ: eo q̄ merita ⁊ demeri
ta hoīm mutant: ⁊ tal ſuit xphetia Jo
ne q̄ dixit: Adhuc xl.dies ⁊ niniue ſub
ueret. b em̄ exigebat niniuitaz pretā: q̄
bus penitētib⁹ illa subuersio: tūc nō ſuit
ſubſecuta. b **E**t frēs no. r̄ reuer
tenſ. qz oēs q̄ captiuati fuerūt in babyl
one habueſt redeūdi licetiā: ⁊ multi de
regno iſrlq̄ adhuc erāt in regno medo
rū ⁊ preſaz redieſt. de ill ḥo q̄ erāt vltra
mōtes casphios: dicūt iudei q̄ nulli re
dierūt. c **O**is āt deser. ter. re. hoī
bus ⁊ aīalib⁹. d **E**t dom⁹ dei r̄c
reedificabif p̄ corobabel ⁊ alios d capti
uitate babylonica redeūtes. e **I**b
q̄ reuer. oēs ti. deū. illi em̄ q̄ nolue
rūt reuerti de babylōe ibi ſuerūt detenit
filioz q̄s genuerāt ⁊ preſſionū q̄s acq
ſierāt amore: ſicut dictum fuit Eſdrē.i.
f **E**t relinquit r̄c. qz preles de gētib
bus relict⁹ idolsuſ venēt in hlerim cū
redeūtib⁹ de babylōe: iſta tñ xphetia p
predicatiōe aploz mīto prefici⁹ ſuit iple
ſta: ⁊ de hac videt tobias principaliſ loq̄
Jo ſb dīt: g **E**t gaudebunt r̄c. qz
nlti reges gaudeſt in ecclia iugo xp̄l ſb
nittētes colla ſua: ⁊ pleniproprebleſ i fine
mūdi q̄n poſt preſecutiōe anti xp̄i oēs ge
neraliſ ſuertenſ ad xp̄m: q̄ ē rex oīm ſu
deliū noīe iſrael designatoz. Letera pa
tēt ex dīc. h **F**actū ē āt. b prer̄ de
ſcribit filialis obtemperatio/cum dīc:
i **P**oſt obitū r̄c. ſicut precepit ei pre
Lera patēt vſq̄ ibi: k **E**t curā eoz
ges. nā erāt parētes ſui r̄one xvoris ſue
q̄ cō eo eratvna caro. l **E**t ipē clau
ſit r̄c. mos em̄ tūc erat ⁊ adhuc ē in plu
rib⁹ terris q̄ oculi mortuoz claudunt p
amicos. prepiq̄s: p̄ h signatēs q̄ obdo
miat i dño. Lera patēt vſq̄ ibi: m **L**ū
gaudio ſe. cum. prep̄ ſinē ei⁹ optimū.
Letera patent vſq̄ ibi: n **E**t acce
pti es. r̄c. ſic dicitur de biō ſebastiaō: de
cebat em̄ vt quē de° tāta preſuderat gra
ab oib⁹ amaret: ⁊ hoc cedit ad honorez
dei q̄ dat ḡfam ⁊ gliaz. Cui est honor ⁊
glia in ſela ſcloz amē.

Postilla venerabilis magistri Nicolai o
Lyra sup. lib^z Tobie finit.
Incepit expositio fris Britonis ordi-
nis minor^z sup. plogū Judith.
Aud hebreos liber iu. 7c.
Ad euidentiam isti^o plogi nota
quod dicit magister i historiis q
hanc historiam trastulit Hieronymus ad
petitionem paule et eustochii de chaldeis
in latinum: hic liber apud chaldeos in-
ter historias computat: et apud hebreos
inter apocrypha. quod dicit Hierony-
mus in plogo q sic inchoat: A liginti et
duas lras. c. si g in plogo sup Judith
alicubi legis iter agiographa: vitiis scri-
ptoris e 7c. **M**ucusq sūt & ba magistri.
Iste plogus haberet quattuor pticulas:
in quarum prima duplicitate ostendit q
liber iste nō est authenticus. pmo q: apd
hebreos